

1. A kerékpáros turizmus meghatározása és piaca	3
<i>A kerékpáros turizmus definíciója</i>	4
<i>A kerékpáros turizmus fajtáinak felosztása:</i>	5
2. A kerékpár használata: nemzetközi megoldások és hazai elképzelések.....	6
<i>Nemzetközi háttér</i>	6
<i>A hazai kerékpározás, kerékpáros turizmus fejlődése</i>	7
3. A felhasználók, kiszolgálók együttműködései	11
<i>Egy működőképes modell - A Donauradweg, mint az EuroVelo hálózat része</i>	13
4. A kerékpáros turizmus helye, szerepe a Magyar Turizmus Rt. célkitűzéseiben, a Széchenyi Terv tükrében.....	15
<i>A kerékpározás, a kerékpáros turizmus szerepe a Magyar Turizmus Rt. stratégiájában</i>	18
5. Abaúj térség bemutatása.....	19
<i>A közúthálózat Abaújban</i>	21
6. Az A jelű, „Zempléni” kerékpáros túraútvonal	23
A túraútvonal leírása.....	23
6.1. Az A0 jelű „Hosszú” útvonal	24
6.2. A1 „Rövid útvonal”	28
6.3. A2 „Arany” útvonal	29
7. B jelű, „Csereháti” kerékpáros túraútvonal	31
A túraútvonal leírása.....	31
7.1. A B1 jelű „Szikszói” útvonal.....	35
7.2. A B2 jelű „Rakacai” útvonal	35
7.3. A B3 jelű „Kegyetlen” útvonal	35
8. C jelű, „Vízparti” kerékpáros túraútvonal	37
A túraútvonal leírása.....	37
9. Szálláslehetőségek a kerékpár-úthálózatok mentén	38
10. Egyes települések közötti távolságok.....	51
11. Záró gondolatok	54

„Ismerd meg a természetet” kerékpár-úthálózat kialakításának programterve Abaújban

Alighanem igazuk van azoknak, akik szerint egy ország, vagy egy régió kerékpáron fedezhető fel csak alaposan. Gyalog kissé sokáig tartana mindenhová eljutni, kocsival viszont túl gyorsan elsuhanunk a látnivalók, a táj mellett. Kerékpárral – különösen, ha vonattal is kombinálhatjuk a túrát – mindenhová eljuthatunk elfogadható idő alatt, és még olyan utakon is közlekedhetünk, ahol más járművel nem: erdőgazdasági utakon, árvízvédelmi töltéseken, erdei ösvényeken.

Érvényes ez Magyarországra és Abaújra is, bár a hazai kerékpárosok nincsenek igazán elkényeztetve kerékpárutakkal, ezért a kerékpáros túrázók az élményekért cserébe nemcsak egészséges erőfeszítéssel, de komoly kockázatvállalással is fizetnek. Azzal ugyanis minden kerékpárosnak tisztában kell lennie azzal, hogy a közutakon a többi járművezető mellett ő a legvédtelenebb közlekedési résztvevő. Többek között ezért is kívánunk a tanulmányban olyan túraútvonalakat ajánlani, amelyek a turisztikai, természeti látnivalók mellett a kerékpárosok biztonságos és szabályos közlekedését is szem előtt tartja.

Szervezetünk kiemelten fontosnak tartja, hogy a térségünkbe látogató turisták minél szélesebb körű tájékoztatást kapjanak a területen található turisztikai látnivalókról. Jelen tanulmányban, amelyben speciálisan a „kerékpárturizmus” témakörben ad hasznos információt a térségről, kerékpár-útvonalválasztási tanácsadást, az útvonalak mentén található idegenforgalmi látványosságok leírását, idegenforgalmi program lehetőségekről, illetve szálláshelyek címéről, elérhetőségéről próbálunk meg minél naprakészebb információt adni.

1. A kerékpáros turizmus meghatározása és piaca

A közlekedés, mint a turizmus egyik alapvető összetevője, segítséget nyújt a turisztikai desztinációk megközelítésében, a célterületekre való eljutásban, így tehát a turizmus egyik nélkülözhetetlen része.

Egyes előrejelzések a nemzetközi turizmus növekedését a következő évtizedben legalább 30%-ra becsülik (Európa keleti felében ez az érték még magasabb lehet), miközben a növekedés napjainkban nagymértékben függ a világ két legnagyobb energiafogyasztó és szennyező ágazatától: a közúti- és légi közlekedéstől. A WTO becslése szerint Európában a belföldi turizmus nagysága akár tízszeresen is meghaladhatja a nemzetközi turizmusét. Ez a tendencia magában hordozza a közúti forgalom növekedését, hiszen a belföldi forgalom alapját még ma is az autó jelenti.

A kerékpáros turizmus ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a fenntarthatóság elvét átültessük a valóságba.

A kerékpáros turizmus nagymértékben függ a megfelelő közlekedési rendszertől, amely nemcsak az otthontól a desztinációig vezet, de magán a célterületen is fontos szerepet kap. Az útvonalak maguk is a turisztikai kínálat részei lehetnek, egy szép tájon való biciklizés, evezés, vagy lovaglás közben jobban átéljük, fizikailag is jobban átérezzük a körülöttünk lévő természetes vagy épített környezetet, mint például az autóban. Ez az aktivitásra serkentő, "biztonságos" közlekedés elősegíti azt, hogy testünk-lelkünk már az utazás közben a szó szoros értelmében megújuljon.

A kerékpáros turizmusban rejlő lehetőségek, különösen a hosszabb távú kerékpáros vándorútvonalak (EuroVelo projekt, European Greenways, a "Marco Polo" rendszer) olyan, a piac által igényelt és keresett környezetkímélő, turisztikai megoldást jelentenek, amelyre Európa szinte bármelyik régiója kiváló terepet kínál.

A biciklisturizmus valóban a fenntartható turizmus része, segít a tömeges látogatások időbeli és térbeli széthúzásában, lehetőséget nyújt az utazó élményeinek növelésére, miközben minimális kiadásokat okoz az érintett közösségeknek. A kérdés az, hogy a kerékpárosokat fogadó és kiszolgáló települések lakói számára a kerékpáros turizmus hozhat-e hasznot és milyen áron.

Ha a kerékpáros turizmus piacáról beszélünk, akkor a következő megállapításokat érdemes kiemelni:

- A kerékpáros turizmus magába foglalja az egynapos látogatást, a rövid biciklis kirándulást és a hosszabb kerékpártúrát. A turista számára a legfőbb vonzerő az, hogy a kerékpározás révén teljesebb utazási élményben lesz része.
- A legfontosabb piaci mutatók, mint például a saját tulajdonú kerékpárok száma, valamint a fogyasztási trendek azt mutatják, hogy a turizmus ezen ága fokozatosan fejlődik.
- A nemzetközi fogyasztói szokások vizsgálata alapján ismeretes, hogy a távolsági kerékpárutak átlagos látogatóinak kora 40-50 év között van (köztük csekély többségben vannak a férfiak), az utakon párban vagy kisebb csoportokban kerekednek, az átlagnál magasabb jövedelemmel rendelkeznek és magasabb társadalmi státuszúak.
- Nehéz meghatározni a távolsági kerékpáros ("vándor") útvonalak iránti mai és lehetséges jövőbeni kereslet nagyságát.

A kerékpáros turizmus definíciója

A kerékpáros turizmusra nincs általánosan elfogadott definíció. A következő külföldi szakirodalomban szereplő meghatározást ismertetjük.

„A kerékpáros turizmus olyan vakációs vagy látogató tevékenység, amely a kerékpározáson részben, mint közlekedési módon, részben, mint kikapcsolódási formán alapszik. A látogató a kerékpárt két pont között, vagy egy körútvonalon szállítóeszközként használja, de az utazás elsődleges motivációja a kikapcsolódás. A kerékpáros turizmus magába foglalja az egynapos látogatást, a rövid kirándulást és a hosszabb kerékpártúrát. A kerékpározás lehet az utazás fő célja, vagy csak része egy adott célterület meglátogatásának. Lényeges, hogy a kerékpározást a turista a kirándulás vagy az üdülés szerves részének tekintse. A kerékpáros turizmus tehát olyan egy- vagy többnapos szabadidős célú utazás, amelynek során a szabadidős kerékpározás meghatározó és kiemelt szerepet játszik a látogatás, illetve a vakáció során.”

A kerékpáros turizmus fajtáinak felosztása:

- **Kerékpáros vakáció:** a szabadidő eltöltésének fő célja a kerékpározás. E vakációk lehetnek hosszúak, legalább négy éjszakásak, de lehetnek rövidebbek, egy-három éjszakásak (például "hosszú hétvége"). Résztvevőit nevezhetjük akár "elkötelezett kerékpárosoknak" is. Ezen belül megkülönböztetünk csillagtúrákat, ahol a szálláshely a túra időtartama alatt változatlan, szemben a kerékpáros körutakkal, ahol a szállás változik. A kerékpáros vakációk lehetnek saját szervezésűek vagy kerékpáros utazási iroda által szervezett kerékpáros vakáció-csomagok. A kerékpáros vakációk többsége Európában és hazánkban is jellemzően saját szervezésű. Ha egy üdülés során, az adott hotel programszervezői két-három napos biciklitúrát szerveznek, akár egy alkalommal is, akkor az egész vakáció "kerékpáros vakációnak" számít.
- **Üdülési kerékpározás:** a kerékpározás csak egyike a vakáció alatt folytatott szabadidős tevékenységeknek. Ebben az esetben a belföldi vagy a külföldi turista otthonától távol vakációzik, és elsősorban kölcsönbiciklit vesz igénybe legfeljebb egynapos túráihoz.
- **Rövid kerékpártúrák:** a kerékpáros szokásos tartózkodási helyétől elérhető helyre utazik, és még aznap visszatér. Az utazás során indulhat otthonról kerékpárral, vagy magával viheti (például vasúton vagy autóval) az egy- vagy félnapos útra.

A kerékpározás fent megnevezett formáit még további kategóriákba is sorolhatjuk (például az utak használata szempontjából), amelyek elsősorban a speciális igények megismeréséhez és bizonyos kiszolgálási formák iránti elvárásokhoz adhat iránymutatást. Ezek a következők lehetnek, a teljesség igénye nélkül:

- Klasszikus, döntően "országúti" túra kerékpározás,
- Hegyi (MTB, vagy erdei) kerékpározás,
- Országúti kerékpárversenyzés (sportklubok),
- MTB versenykerékpározás (sportklubok),
- Szervezett kerékpártúrák (vegyes országúti és MTB),

- Iskolai, illetve baráti kör, csoportos kerékpártúrák,
- Jótékonyági vagy kampánykerékpározás.

2. A kerékpár használata: nemzetközi megoldások és hazai elképzelések

Nemzetközi háttér

Az 1970-es évek végétől az olajárrobbanással összefüggésben, Észak-Amerikában és Európában, a nemzeti és helyi szintű tervekben, illetve a városi, települési és közlekedési programokban a hangsúly a növekvő gépkocsiforgalom számára történő helybiztosításról áthelyeződött az épített és természetes környezet védelmére. A városi kerékpározás sok országban állami szintű, illetve helyi közlekedés-politikai támogatást kapott, amely újra "divatba hozta" a kerékpározást és ez által a kerékpáros turizmust is. A folyamat társadalmi támogatottságát az erősödő kerékpáros érdekvédő (civil) mozgalmak is biztosították.

A technikailag megújuló kerékpárokhoz továbbra is elfogadható minőségben és áron lehetett hozzájutni. Ennek következményeként, például az alpesi országokban soha nem látott fejlődésnek indult a hegyi kerékpáros turizmus, amely biztosította a síterepk nyári kihasználtságát is.

Az 1990-es évektől kezdve a környezet- és környezetvédelmi törekvések és tudatosság mellett szembeűnő az egészséges életmód iránti növekvő társadalmi igény is. A kerékpározás Európában és Észak-Amerikában beépülni látszik az aktív életmódot segítő társadalmi programokba. Nagy távolságú turisztikai vándorutak létrejötte kezdődött Kanadában, az USA-ban (Rail to Trail, La Route Verte), illetve Európában, ahol EU-szinten is támogatást nyert a nemzeti kiránduló- és kerékpárút-hálózatok összekötését célzó terv (European Greenways, illetve EuroVelo), valamint a kerékpáros turizmus közös marketing stratégiájára vonatkozó társadalmi kezdeményezés is (European Cyclists' Federation, ECF).

A városi és túra-kerékpározás tudományos háttérét Európában és Észak-Amerikában, 1981 óta rendszeresen (kétévente) megtartott szakkonferenciák biztosítják. Ezek az európai helyszínek (Velo City) maguk is kerékpár-turisztikai attrakciókká váltak és segítették a városi kerékpározás feltételeinek javulását. A helyszínről - pályázatok alapján - az ECF-ben tömörült kerékpáros társadalmi szervezetek döntöttek. Idén

társrendezőként két skóciai város kapta a jogot: Glasgow és Edinburgh. A Velo City konferenciákat a négyévente, hasonló szempontok szerint megrendezett Velo Mondial konferenciák (1992-Montreal, 1996-Perth, 2000-Amsterdam) egészítik ki. Az Amszterdami nyilatkozat "világraszóló alapjognak" kiáltja ki a bicikli használatát.

A társadalmi szervezetek (hasznos tevékenységük elismeréseként) egyre inkább szerepet kaptak-kapnak, magas szintű döntések szakmai előkészítésében, továbbá egyéb kerékpározás-ügyi intézkedésekben, végrehajtásokban (Adonis Program, ByPAD Cycle Audit Program)

Az Európai Unióban a következő évtizedre szóló felhívások élére egy olyan "charta" került, amely az egészségvédelem, a környezetvédelem és a fenntartható közlekedés közötti összefüggésekre hívja fel a tagállamok és a bekerülni szándékozó országok kormányainak figyelmét.

A hazai kerékpározás, kerékpáros turizmus fejlődése

Igazságtalanok lennének, ha úgy kezdenénk a hazai "történelmi visszatekintést", hogy kerékpározás és kerékpáros turizmus csak a rendszerváltástól létezik. Az idősebb nemzedék tagjai szívesen emlékeznek vissza egy-egy Velencei-tóig való kerekezésre, vagy a Balaton körüli kerékpáros körtúrára. A sportkerékpározás öregjei pedig máig emlegetik, hogy a Népligetben és a Millenárison milyen "csuda" versenyek voltak a hatvanas években.

Az elmúlt 20-25 évben a gépjármű ellátottság, illetve forgalom, továbbá a városlakók száma nagyságrendekkel megnőtt, miközben a következő lényeges, a kerékpározással kapcsolatos események történtek:

- A hazai motorizáció egyre erősödő fejlődése ellenére, a közlekedési tárca, elsősorban a kerékpáros balesetek csökkentése céljából, 1983-ban elindította kerékpárút építési programját, amelynek következtében 1993-ig 46 km-ről 532 km-re nőtt az elkülönített kerékpárutak és kerékpársávok hossza, amely 2000 végén már meghaladta az 1300 km-t. Itt érdemes megjegyezni, hogy az Útalapról szóló és menetközben többször módosított, 1998-ban pedig hatályon kívül helyezett törvény nagy jelentőségű volt több szempontból is. Az akkor kialakított és azóta is folyamatosan finomított pályázati rendszer és az azt elbíráló Tárcaközi Bizottság nemcsak életben tartotta a rövidebb

belterületi kerékpárutak építési lendületét, de biztosította (és biztosítja ma is, bár törvényi kötelezettség nélkül) a szükséges folyamatosságot a hosszabb, 50-100 km-es nyomvonalak és az összefüggő városi kerékpárút-hálózatok kialakításához. (Példaként említhetjük a Dunakanyarban, a Szigetközben, továbbá Békéscsabán, Orosházán, a gátakon kerékpárút-építéseket, a Balaton körül megvalósított fejlesztéseket, illetve a Budapesten elkezdetteket).

- Budapesten az 1990-es évek elején, 20%-os állami támogatással indult 5 éves kerékpárút-építési program hatására 12 km-ről 126 km-re nőtt a kerékpárutak, kerékpársávok és kerékpárbarát utcák együttes hossza, ám a programot tavaly leállították. E fejlesztési programba bekerültek az iskolai és a HÉV-állomási kerékpártároló alprogramok, továbbá különböző promóciós, mérési és kutatási alprogramok is. A BKV Rt. a fogaskerekűn és a HÉV járműveken biztosította a kerékpárszállítást, amely hozzájárult a hétvégi, és a főváros környéki kerékpáros turizmus fellendítéséhez.
- A baleseti mutatók ismeretében megállapítható, hogy a bővülő kerékpáros úthálózaton a megnövekedett kerékpáros forgalom nem okozott több balesetet, mint amekkora a forgalomban való részvételi arányuk (10-12%). Ebben szerepe van az Országos és Megyei Balesetmegelőzési Bizottságoknak és a tevékenységüket anyagilag fedező Nemzeti Balesetmegelőzési Programnak (KÖVIM, OM).
- A kerékpározás fejlesztésének ügyét nem csak a közlekedési tárca, hanem más társtárca is támogatták. A "Környezetvédelmi Alapból" jutott a MÁV kerékpár-szállítási nagyprojektjének megvalósítására (1995-97), valamint számos megvalósíthatósági tanulmány finanszírozására is. A Turisztikai Célelőirányzatból (TUCE) különböző turisztikai tervezési, kisebb-nagyobb építési, kutatási, termékfejlesztési, termékmenedzselési és promóciós kiadásokra jutott. A Területfejlesztési Alap az önkormányzatok tervezési és kerékpárút-építési programjait támogatta.
- A mintegy 50-60 ezer "elkötelezett" kerékpárost képviselő közel félszáz kisebb nagyobb civil (tehát nem sportági) önszerveződés közül többet is érdemes kiemelni. A Magyar Kerékpáros Túrázók Szövetsége (MKTSZ), mint a túrakerekeselek hivatalos érdekképviseleti szerve, az 1980-as évek

vége felé "nőtt ki" jogilag is a gyalogos (hátizsákos) turisták mintegy 40000-es táborából, de továbbra is szorosan együttműködik a Magyar Természetbarát Szövetséggel (MTSZ). A Budapesti Természetbarát Sportszövetség Kerékpáros Szakága, illetve a Városi Biciklizés Barátai Egyesülete folyamatos és kiemelkedő önkéntes tevékenységet folytat a túravezető-képzésben és az iskolai kereteken belül folytatott biztonságos közlekedésre való nevelésben is.

- 1999 végén az MKTSZ, továbbá a hegyi kerékpáros turistákat tömörítő MMTBSZ (Magyar Mountain Bike Szövetség), illetve a városi, környezetvédő indíttatású egyesületeket tömörítő KEROSZ egy ún. Kerékpáros Egyeztető Fórumot alakított, amely a döntés-előkészítővel (minisztériumokkal és szakmai szervezetekkel), az operatív kapcsolattartás szintjén is egyeztet és együttműködik.
- 1994-ben, először fővárosi szinten, majd később országos szinten is létrejöttek azok a "hivatalos" egyeztető fórumok, ahol a hivatali apparátus és a szakmai szervezetek képviselői mellett a társadalmi szervezetek szakértői is véleményezik a különböző döntés-előkészítő anyagokat, terveket, illetve javaslatot tesznek különféle fejlesztési programokra. Az ún. Kerékpározási Koordinációs Bizottság (KKB) szakértői csapata, nemzetközi tapasztalatok alapján 1999-ben kidolgozta a Kerékpározás Nemzeti Stratégiáját és Programtervét. A mintegy 3 500 km-es országos kerékpárút törzshálózat terve pedig részévé vált az Országos Területfejlesztési Tervnek. Ebben a legfontosabb kerékpár-turisztikai nyomvonalak szerepelnek, közöttük a nemzetközi jelentőségű Duna- és Bodrog-Tisza menti nyomvonal (EuroVelo).
- Fontos eredményként lehet elkönyvelni, hogy a közlekedési szabályok (KRESZ) és az ehhez tartozó műszaki szabályzatok, rendeletek egyre nagyobb mértékben veszik figyelembe a kerékpározás szempontjait. Többéves előkészítés után, a nemzetközi szabályozási tapasztalatok feldolgozását követően, a társadalmi szervezetek javaslatait is meghallgatva, kerültek (kormány szintű) elfogadásra, például a KRESZ legújabb módosításai. Lehetővé válik, hogy ezután például az önkormányzatok kerékpározás barát forgalomtechnikai intézkedésekkel is segítsék a városi és városkörnyéki (túra) kerékpározást.

- A központi állami támogatások mellett néhány esetben külföldi támogatást is sikerült szerezni kerékpáros infrastruktúra fejlesztéséhez (például Phare támogatás a Győr-Moson-Sopron megyei kerékpárút-hálózat kiépítéséhez, kitáblázásához).
- Magyarországon már kilenc Nemzeti Park található. Az ide látogató turisták fogadására és a hazai ökoturizmus szervezésére a természetvédelem (KÖM) létrehozta saját turisztikai szakértői hálózatát. Néhány nemzeti parkban (például: a Bükk, Aggteleki, Körös-Maros) kerékpárkölsönzés, kerékpáros idegenvezetés, jelölt kerékpárutak és szervezett kerékpáros programok várják a turistákat.
- A hivatalos turisztikai igazgatás (GM) és annak szervezetileg alárendelt marketing szervezete (Magyar Turizmus Rt.) a kerékpáros turizmussal, mint a kiemelt termékek egyikével 1997 óta foglalkozik. A külföldi tendenciák felismeréséből és a hazai lehetőségekben lévő lehetőségek kiaknázásából fakadóan - az aktív társadalmi szervezetek nyomására - központilag, valamint a Magyar Turizmus Rt. Regionális Igazgatóságain keresztül ma már nyilvántartja és promóciós kiadványokban népszerűsíti a hazai kerékpáros országjárást mind külföldön, mind belföldön.
- A kerékpározással kapcsolatos éves események, programajánlatok, helyi rendezvények egyre jelentősebb hírverést kapnak minden év elején a budapesti Utazás szakkiállításon, amely szerencsés módon egybeesik magát a kerékpárt (mint sporteszközt) és a kerékpáros szabadidősportot bemutató kiállítással (Sport, Hobbi kiállítás). Kiemelt és jelentős hazai kerékpáros eseménynek számít a hagyományos MKTSZ által szervezett nemzetközi túra kerékpáros találkozó, valamint az MMTBSZ által rendezett kétnapos Dunamaraton, az MTB fesztivál Budapesten és Visegrádon. Mindkét esemény júliusban kerül megrendezésre.

3. A felhasználók, kiszolgálók együttműködései

A kerékpározás mai helyzetének teljes mélységben való megismeréséhez, a valódi szereplők és érdekeltségeinek feltárásához a következő, egyszerűsített társadalmi modellt használhatjuk fel:

- Állam (ideértve az önkormányzatokat és a döntés-előkészítésben szereplőket, például a szakértőket, tanácsadókat is). Az e körben dolgozók - mint a legnagyobb tulajdonos és elosztó képviselői - erősen érvényesíthetnek politikai, társadalmi és szociális szempontokat. Az infrastruktúra (esetünkben a kerékpározás körülményeinek, például a kerékpárút-hálózat) fejlesztése ma még döntően állami és önkormányzati szerepvállaláson múlik (például európai uniós támogatási források: Phare, ISPA, SAPARD).
- Gazdasági, kereskedelmi (magán) szféra - szolgáltatók. A profit-orientált, tulajdonosi-vállalkozói kör alapvető érdeke, hogy működéséhez és céljaihoz biztosítva legyenek a megfelelő "piaci" körülmények. Ezen szféra feladata a megfelelő szolgáltatások biztosítása: például a kerékpárosokat kiszolgáló egységek vagy akár bázisállomások létrehozása, ahol komplex szolgáltatást nyújtanak: kerékpár eladással, szervizeléssel, kölcsönzéssel, kerékpáros-barát szállással, információ biztosítással stb.
- Civilek - a felhasználók. A kerékpáros turisták számára a kerékpár egyszerű, de nélkülözhetetlen jármű. A kerékpározás az "élményszerzéshez" hozzásegítő, barátságos közlekedési mód. Ez a közlekedési forma biztonsági, illetve használhatóságra vonatkozó kérdéseket is felvet. E sokszínű és sokérdekű kör, amelynek alapvető érdeke, hogy megfogalmazza sajátos igényeit a kerékpárhasználattal kapcsolatban, csak napjainkban jutott el az érdekérvényesítésnek arra a fokára, ahol a hangsúly a másik két szereplővel való együttműködésen van.
- Média (az Internet-szolgáltatókkal együtt): fontossága a kerékpározás szempontjából megkérdőjelezhetetlen, különösen a népszerűsítés és az információcsere területén.

A kerékpár-használat és a kerékpáros turizmus fejlesztésének kulcsszereplői: az állam, a civilek (a használók), a vállalkozók, illetve a média képviselői. Együttműködésük hatékonyságától függ, hogy a kerékpáros turizmus mekkora teret nyer hazánkban.

Hazánkban az állam - mint mondani szokás - a "helyén", de nem kiemelt ügyként kezeli a kerékpáros közlekedést és a kerékpáros turizmust. Az államigazgatásban, a gyakorlatban több szempontból foglalkoznak a kerékpározás témájával, minisztériumi státuszoktól függően:

- Közlekedési és önkormányzati igazgatási (KÖVIM, BM, FVM),
- Közlekedésbiztonsági (KÖVIM, BM),
- "Minőségi" turisztikai (GM),
- Népegészségügyi (EÜM),
- Falusi, rurális/vidékfejlesztési (FVM),
- Környezet- és természetvédelmi - ökoturisztikai (KÖM),
- Oktatáspolitikába illeszkedő közlekedésre nevelési (OM),
- Szociális-, család-, illetve foglalkoztatás politikai szempontból (SZCSM),
- Ifjúsági turizmushoz illeszkedően (ISM).

A fent említett minisztériumoknak a rendelkezésükre bocsátott közpénzekből, költségvetési forrásokból kell gazdálkodniuk. Az építési költségek a következőképp alakulnak: 1 km, 2 méter átlagszélességű aszfaltburkolatú kerékpárút teljes bekerülési költsége, kilométerenként meghaladja a 20 millió forintot. Bizonyos esetekben (ha híd és közműépítés miatt szükséges) akár a kétszeresére emelkedhet, sőt az érintett magánterületekkel kapcsolatos problémák évekig késleltethetik az építést. A jelenleg működő és a legnagyobb pályázati összeggel, évi 1 milliárd forinttal gazdálkodó KÖVIM pályázati rendszere lehetőséget biztosít arra, hogy az önkormányzatok rendszeresen igényelhessenek támogatást saját fenntartású kerékpárútjaik megépítésére. Problémaként említhető meg, hogy nem tisztázott, ki kezdeményezze a kerékpáros útirányjelző rendszerek kihelyezését, ki finanszírozza, tartja fenn, továbbá számos elavult szabály és gyakorlat akadályozza a kerékpározást, illetve a kerékpáros túrázást.

Egy működőképes modell - A Donauradweg, mint az EuroVelo hálózat része

Az európai kerékpáros turizmusból származó bevételek a becslések szerint az elkövetkező 20 évben elérhetik a 22 milliárd eurót. Ezen bevételek tükrében az egyik legfontosabb fejlesztés az EuroVelo Program, amely alapján a létrehozandó úthálózat a kontinens összes országát érintené.

Az ún. kerékpáros vakációk az összes üdülés 2-4%-át teszik ki, amely az előrejelzések szerint a következő 10 évben akár 10%-ra is emelkedhet az Európai Unió tagállamaiban. Ennél is nagyobb piacot jelent az üdülési kerékpározás, amely például Németországban az üdülők 25 %-át érinti.

A távolsági kerékpárút (vagy vándorút-nyomvonal) olyan utat jelöl, amelyet a mindennapi (haszon-) és szabadidős kerékpározók vonzására és igényeik kielégítésére szántak. A használat mértéke és összetétele függ az elhelyezkedéstől, az alkalmazott tervezési normáktól, az adott területen található üdülési és turisztikai vonzerőtől, továbbá a vonzáskörzet lakosságának közlekedési igényeitől és elvárásaitól. Nincs pontos definíció az ilyen útvonalakra, de általában legalább 30 km hosszúak, azaz az éjszakai szállás és a helyi költés lehetőségét is magában hordozzák.

Az útvonalakat gyakran speciális módon népszerűsítik a felhasználók között, például tematikus vagy zarándokútként, mint például az EuroVelo esetében a 6. számú nyomvonalat, amely az Atlanti Óceán partjától indul (Nantes) és végigvezet Közép-Franciaországon (a Loire völgyében), majd Bajorországtól a Duna-mentén halad (Donauradweg). A tervek szerint Szlovákia (Pozsony), Magyarország (Budapest) és Jugoszlávia (Belgrád) érintésével egészen a Fekete-tengerig vezetne. Az EuroVelo többi 11 útvonala is ilyen nagyszabású nyomvonal-vezetésű, ami a jövőben lehetővé teszi Európa kerékpáron történő felfedezését.

Az EuroVelo tervben a sokoldalú felhasználhatóság és a többcélúság koncepciója együttesen érvényesül, mivel a különböző nem-autós felhasználó nem csupán üdülési célra veheti igénybe ezeket az útvonalakat. Az egyszerű lineáris nyomvonal elgondolása helyett inkább a zöldutak vagy "folyosók" elve érvényesül (például a határmenti Duna-szakaszon mind a két parton vezet EuroVelo nyomvonal). Alapvető tervezési elv az is, hogy az ezekhez a "folyosókhoz" kapcsolható más közlekedési eszközök állomásai kerékpárral könnyen elérhetőek legyenek.

A távolsági nyomvonalak helyi utakhoz csatlakoznak és érintik a nagyobb városokat, figyelembe véve azt a tényt, hogy a kerékpáros turisták zöme a nagyvárosok környékén él. (Az EuroVelo nyomvonalakon teljesített kerékpártúrák messze legnagyobb hányadát az egynapos látogatók fogják kiadni.) A felső-ausztriai Donauradweg-et használók utazásonként (10 nap alatt) 670 eurót költöttek (1996), egy másik ausztriai felmérés szerint az átlagos napi költség 66 euró volt (1997).

Közreadjuk a speciálisan régiókra szabott szempontrendszert, amely a Burgenland kerékpár-turisztikai modelljének alapját képezi, s amely példát mutathat a magyarországi turisztikai régiók számára:

- alapszolgáltatások a kerékpárhasználathoz (kölcsonzés, szervizelés, információk, turisztikai útjelzések és központi adatbázis),
- kerékpárbarát szállás, étkezés (minősítési és ellenőrzési rendszer),
- együttműködés a tömegközlekedéssel (például vasúttal),
- a kikapcsolódás egyéb lehetőségeinek biztosítása (események, alternatív sportprogramok, például rossz idő esetén),
- közelebb a természethez (nemzeti parkok, tanösvények),
- kulturális kikapcsolódás (múzeumok, kastélyok, kiállítások),
- nemzeti, regionális és helyi szintű marketing, már a határátkelőhelyeknél kiadványok, térképek, hazai és külföldi tour operátorok bekapcsolódása).

A kerékpáros turizmus fejlődése döntően a következőktől függ:

- a kerékpár biztonságos és kedvező használhatóságától,
- a kerékpárosok részére adott minőségi tájékoztatástól,
- a vendéglátás és a kiszolgálás kerékpárbarát jellegétől.

3. A kerékpáros turizmus helye, szerepe a Magyar Turizmus Rt. célkitűzéseiben, a Széchenyi Terv tükrében

2001-ben kiemelt figyelmet szentelünk a szabadidő aktív eltöltésére. Miért választottuk az idei évet "az Aktív turizmus évének"?

A világ turizmusa az egyedi és minőségi szolgáltatást nyújtó turisztikai termékek felé tart. A kereslet az egészség megőrzése és az élményt nyújtó szolgáltatások felé tolódik el.

A természetben eltöltött aktív szabadidős tevékenység és a természeti értékek megőrzése a XXI. század elején reneszánszukat élik. Napjainkban a szabadidő értéke egyre nagyobb, nem mindegy tehát, hogy mivel töltjük el. Egyre többen figyelnek egészségükre, a szabadidő tartalmas eltöltésére nemcsak a hétköznapiakban, hanem nyaralásuk, pihenésük alatt is, ennek tudatában választják ki üdülésük helyét és módját. Magyarország egyedülálló az Európa szívében található nemzeti parkjainak nagyságát, a természetes flóra és fauna gazdagságát tekintve. A közel érintetlen természeti környezet jelentősége megnőtt, a pihenés helyszínének megtervezésekor ez a vonzerő jelentős előnnyel bírhat.

Ennek tudatában választjuk ki azokat a speciális turisztikai termékeket, vonzerőket, amelyeket a nemzetközi piacon is versenyképesé tudunk tenni, természetesen a sajátos tényezők, adottságok figyelembevételével. A világtendenciaként megfigyelhető érdeklődés a természet, a természetben töltött aktív szabadidő iránt indokolta ennek a programnak a megvalósítását, valamint az előző évben kiadott "Aktív Üdülések hazai tájakon" című kiadványban elhelyezett kérdőívek eredményei is azt bizonyították, hogy a magyar lakosság üdülési szokásaiban is egyre inkább jellemző a szabadidő aktív eltöltése.

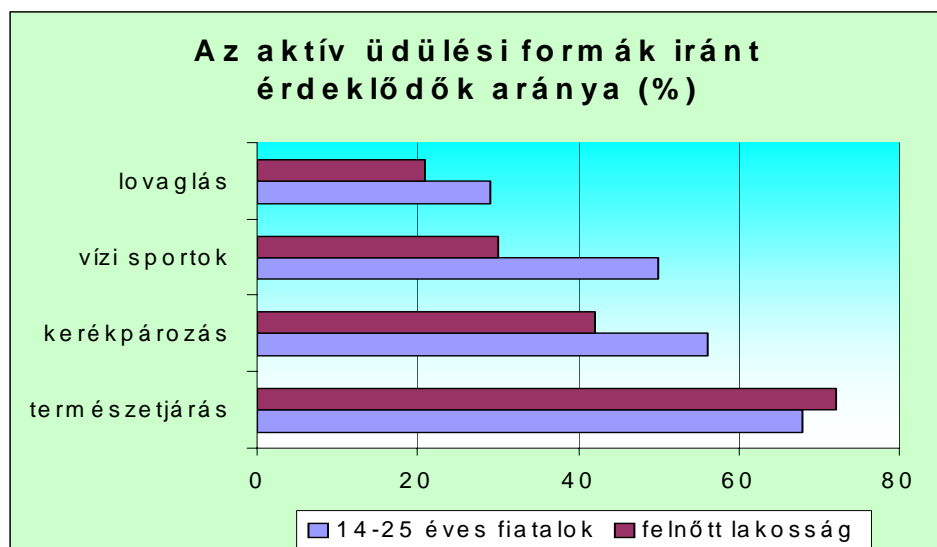
A Szonda Ipsos 2000 júliusában a Magyar Turizmus Rt. megbízásából 1000, illetve 500 fős mintán felmérést végzett az ország felnőtt lakossága és a 14-25 év közötti fiatalok körében. A vizsgálat során a megkérdezettek aktív üdülési formákról és a kulturális

szabadidős tevékenységekről kialakított véleményüket ismertették. Ezen kutatáson belül, most a kerékpáros turizmus eredményeit foglaljuk össze.

A magyar felnőtt lakosság és a fiatalok körében a legnagyobb érdeklődést kiváltó aktív üdülési formát, a természetjárást, a kerékpározás követi.

A megkérdezett felnőttek 43%-át, a 25 év alattiak 56%-át érdekli a kerékpározás. Az érdeklődés legnagyobb mértékben a természetjárás és a kerékpározás esetében jár együtt a tevékenység gyakorlásával. A kerékpározás kedvelőinek 23%-a, illetve 31%-a rendszeresen gyakorolja hobbiját.

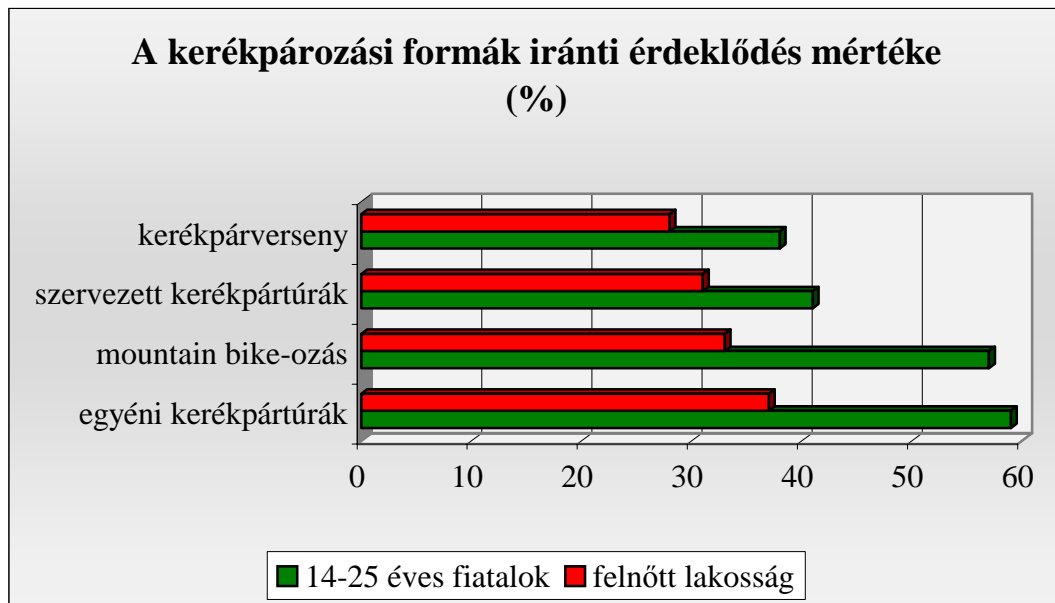
Az aktív üdülési formák iránt érdeklődők aránya (%)

A hazai kerékpározás lehetőségeit a fiatalok jobbnak tartják (81%), mint a felnőtt lakosság (73%). A kerékpározást kedvelők elsősorban az egyéni kerékpártúrák, illetve a mountain bike-ozás iránt érdeklődnek, kevesebbet vonzanak a szervezett kerékpártúrák. A kerékpározást kedvelőket a versenyek és teljesítménytúrák érdeklik a legkevésbé. Ha a felnőtt lakosság és a fiatalok körében vett mintát összehasonlítjuk, azt láthatjuk, hogy a fiatalok körében a kerékpározás általában is kedveltebb, mint a felnőtteknél, a nagyobb fizikai teljesítményt igénylő kerékpározási formák - így különösen a mountain bike-ozás - pedig érthetően sokkal népszerűbb a fiatal korosztály körében.

A kerékpározási formák iránti érdeklődés mértéke

(a nagy érdeklődést mutatók aránya a kerékpározás iránt érdeklődők körében, %)

"Az Aktív Turizmus Évének" keretén belül a Magyar Turizmus Rt. megjelentet egy, az adott évre vonatkozó imázs kiadványt, ami hazánk aktív szabadidős tevékenységeihez ad kedvet. Az ehhez kapcsolódó négy tematikus kiadvány (természetjárás, kerékpáros, vízi és lovas turizmus) pedig konkrét információkkal szolgál az aktív életmód szerelmeseinek.

Az első kerékpáros kiadvány az egész országot lefedve 12 túraútvonalat, kerékpáros rendezvényeket ajánl magyar, angol, német és holland nyelven. A kiadvány betétfüzete kerékpáros-barát szálláshelyeket gyűjt össze, amelyeket az alábbi kritériumok alapján szerepeltetünk: kerékpárosoknak nyújtott kedvezmény, található-e a szállás közelében kerékpárút, vasút vagy hajókikötő, van-e szervizelési lehetőség a szálláshelyen vagy annak közelében, biztosít-e elsősegélyt, túrajavaslatot, stb. A kritériumok összegzése előtt természetesen az érintett szervezetek szakmai véleményeit kértük ki.

A kerékpározás, a kerékpáros turizmus szerepe a Magyar Turizmus Rt. stratégiájában

A Széchenyi Tervvel összhangban a Magyar Turizmus Rt. a következő célokat jelölte meg a 2001 és 2004 közötti időszakra:

- Aktív részvétel a fenntartható és az európai piacon versenyképes turizmus megteremtésében a nemzeti marketingtevékenység hatékonyságának folyamatos javításával.
- A turizmus időbeli és földrajzi koncentráltságának fokozatos feloldása.
- Hozzájárul hazánk turisztikai ismertségének, imázsának javításához a belföldi és a nemzetközi piacon. Marketingtevékenységünkkel aktívan hozzá kívánunk járulni a hagyományos turisztikai országkép kiegészítéséhez, fejlesztéséhez.
- Partnerkapcsolatok fejlesztése a hazai és külföldi turisztikai vállalkozásokkal és szakmai szervezetekkel.
- Regionális és határon túli együttműködések támogatása.
- A belföldi turizmus arányának nemzetközi trendekhez való felzárkóztatása.
- Az adott turisztikai termékek infrastrukturális lehetőségeinek, valamint környezetünk ápoltságának javítása.

A kerékpározás fejlesztésének főbb célkitűzései, állami szinten

- A kerékpárosok számának növelése.
- A kerékpározás részarányának megnövelése a közlekedésben.
- 10 éven belül kétszeresére növelni a kerékpárosok részvételét a napi hivatás forgalomban és a szabadidő-forgalomban.

4. Abaúj térség bemutatása

Az Abaúj régió természetföldrajzi szempontból két nagy régióhoz kapcsolódik, az Északi-középhegységhez és az Alföld területéhez.

A középhegység nagytáj összetevői a földtörténeti ókori-középkori gyűrt röghegységek, a harmadkori vulkáni hegységek, a harmad-negyedkori eróziós-deráziós dombságok, heglábfelszínek és intramontán kismedencék. Az Alföld területe a pleisztocén medenceperemi teraszos hordalék kúpsíkságok és a holocén árterek jellemzőek. A terület egységei szerkezeti, alaktani sajátosságok alapján tulajdonképpen három nagyobb területre lehet osztani:

- Zempléni-hegység: az Eperjes-Tokaji vulkáni heglánc Magyarországon lévő része. A Hernád-völgyétől a Bodrog és Taktaköz süllyedéséig terjed és több mikrorégióra bontja a tájat. Térségünkbe a Gergely-hegy térségének teljes területe, ill. Gönc térségének egy része is erre a területre esik.
- Cserehát: a Bódva völgyétől a Hernád völgyéig terjedő medence jellegű terület. A pannon tengeri, tavi és folyóvízi üledék építette ki. Térségünkhöz a Cserehát keleti része tartozik, valamint a Kegyetlen térsége is ehhez a régióhoz kapcsolódik.
- Hernád völgye: 4-6 km széles alföldi területi régió. A Cserehát felől lefutó patakok apró hordalékkúpjai a völgy keleti oldalába szorította a folyót, ahol az erózió miatt magaspartok alakultak ki. Encs térsége teljes egészében, Gönc térsége részben a Hernád völgyéhez kapcsolódik.

A térséget igazán az aprófalvas településhálózat, valamint a zárt, határmenti fekvés jellemzi. Erősségei közé sorolható a természet viszonylagos érintetlensége, a kultúrtörténeti emlékek, a tradicionális falusi kultúra szokásainak fennmaradása, a hagyományos népi építészet és településszerkezet megőrzése, amely értékek elsősorban az ipari fejlesztésből való kimaradásnak köszönhető. A kistelepülések emberléptékű, természet-közeli életre módot adó közösségei is a hátrányból előnyé válhatnak.

A térség két nagyváros (Miskolc és Kassa) közé ékelődik be, mely városok a térség életére mindig jelentős hatást gyakoroltak. Történelmileg e tekintetben Kassa városának vannak nagyobb hagyományai, de az ismert 20. századi események következtében a térségre gyakorolt hatása csökkent, helyét Miskolc városa vette át.

A térségben meghatározó jelentőséggel bír a nemzetközi 3-as számú főútvonal jelenléte, mely út az un. Helsinki-folyosó része. A főútvonal a térségen észak-dél irányban halad keresztül. Másik, földrajzilag meghatározó jelentőségű a Szlovákiában eredő, Magyarországon a Sajóba torkolló Hernád-folyó. A területet keletről a Zempléni-hegység, északról az országhatár, nyugatról a Csereháti-dombság határolja.

Az Abaúj-térséget markánsan öt mikrotérségre lehet osztani:

- Encs térsége;
- Gönc térsége;
- Kegyetlen;
- Gergely-hegy térsége;
- Kelet-Cserehát.

Az Encsi kistérség javarészt a Hernád jobb partján a Csereháti dombokkal határolt területen található. Jelentős nagyságú és jó minőségű mezőgazdasági területekkel rendelkezik. A térségben a népességekonzentráció itt éri el a legmagasabb értéket, ami annak köszönhető, hogy a térség egyetlen városa itt található.

A térség következő jelentős tájegysége Gönc és térsége, mely a Hernád folyó bal partján, és a Tokaj Hegyaljai hegység között található. Területhez tartozik a Zempléni hegység egy része is. Történelmileg Göncnek nagyobb hagyományai vannak, mint Encsnek, ám a közlekedésileg nehezebb megközelítése következtében a 20. század második felére elvesztette helyzeti előnyét Encssel szemben.

Ugyancsak a Zempléni hegyvonulat részét képezi a Gergely-hegy térsége, amely mikrotérség – hasonlóan a Gönc térségéhez – jelentős erdőterületekkel rendelkezik. Az aprófalvas településszerkezet jellemzi leginkább e területet, ami a térség hegyvidéki jellegének köszönhető.

A Hernád-folyótól, illetve a 3-as úttól nyugatra található a Kegyetlen térsége, mely nevét a benne található erdőségről kapta. Ezt a területet is az aprófalvak

határozzák meg döntően, bár jelentősebb népességszámmal rendelkezik Novajdrány (1490 fő) és Szalaszend (1166 fő) is.

A térségünk legnyugatibb részét képezi a Kelet-Cserehát térsége. Ez a terület rendelkezik a legtöbb településsel és a legkevesebb népességgel. Az említettek következtében ebben a térségben is az aprófalvas településrendszer dominál.

Az idegenforgalom terén az emberléptékű nyugodt tájra és aprófalvakra, a Hernád folyóra, valamint a kulturális emlékekre alapozhatunk, főként a falusi, az öko- és agrárturizmus terén. A természeti és kulturális értékeket felfűző országjárás, családi és baráti közösségek üdülése, erdei iskolák, vadászösvény, gyalogos, kerékpáros és lovas természetjárás, hétvégi agro- és kézműves programok, szakmai turizmus, sportturizmus, gyógy- ill. fitness programok jelennek/jelhetnek meg térségünkben. Ezek kialakításához és bevezetéséhez a lehetőség szerint parasztházak és kúriák, kastélyok felújításával nyert szálláshelyek és a vendéglátás fejlesztésén túl szükséges a környezet tudatos alakítása: a műemlékek, építészeti értékek védelme, az útvonalak jelzése, a települések rendezettségének növelése, virágosítása, kerékpár-úthálózat kiterjesztése.

A közúthálózat Abaújban

A kistérség infrastrukturális lehetőségei is jelentősen eltérnek a mikrotérségeken belül. Míg az Encsi térség kivételével az összes tájegységre egyfajta zártság jellemző, hiszen ezeken a területeken szétszórt és kis létszámú települések találhatók. Ezen területek úthálózata elmaradott, tömegközlekedése is fejlesztésre és modernizálásra szorul. A térségben a kelet-nyugat irányú közlekedés a rossz úthálózat miatt korlátozott. Az észak-dél irányú közlekedés a 3-as számú főútvonal jelenléte következtében biztosított, bár településeken keresztül halad át, így egyre kevésbé tud megfelelni az egyre fokozódó személy- és teherforgalom következményeinek. A falvakat kikerülő úthálózat kiépítése tervbe van véve, a folyamat első lépcsőfokaként 2001. novemberében adták át a Novajdrányt elkerülő útszakaszt. A főútvonal átépítése, korszerűsítése (beleértve a nyomvonal szélesítését, ill. a településeket elkerülő útszakaszok megépítését is) az elkövetkezendő évek legnagyobb kihívása a térségünk számára.

Óriási gondot, hátrányt jelent a terület belső úthálózatának leromlott állapota.

A 3-as számú nemzetközi főközlekedési útvonal, valamint a nemrég villamosított és felújított Miskolc-Kassa közötti nemzetközi vasútvonal biztosítja a térség közlekedési kapcsolatát a szomszédos Szlovákiával. A térségben ideiglenes jelleggel működik a Kány-Buzitai határátkelőhely.

5. Az A jelű, „Zempléni” kerékpáros túraútvonal

A túraútvonal leírása

Az országos 10. sz. kerékpár turistaútvonal a Zempléni tájegység túraútvonala, mely érinti a történelmi tájegység nagyobb városait (Szerencs, Sátoraljaújhely, Sárospatak) és nevezetes természeti és kulturális örökségeit (várak, kastélyok, Biblia, stb.). Ebben a fejezetben a túraútvonal Abaújra eső részét vizsgáljuk.

Abaúji települések, melyeket az útvonal érint.

A0 „Hosszú” útvonal:

Abaújalpár, Boldogkőújfalu, Boldogkőváralja, Vizsoly, Vilmány, Göncruszka, Gönc, Zsujta, Abaújvár, Kéked

A1 „Rövid” útvonal:

Korlát, Hejce, Fony, Mogyoróska, Regéc

A2 „Arany” útvonal:

Gönc, Telkibánya

Az A1, A2 útvonalak az A0 útról ágaznak le, a mellékelt térkép szerint.

Mindhárom útvonal (A0, A1, A2) a zempléni Pálházára vezet.

6. 1. Az A0 jelű „Hosszú” útvonal

Térségünkbe Abaújszántót elhagyva érünk be Szerencs felől a kerékpárúton. Az Aranyos – patak hídján túl jobbra letérünk Abaújalpár felé, majd keresztülhaladunk Boldogkőújfalun és Boldogkőváralján, ahol egy csodálatos fekvésű várat láthatunk. A falu után kb. 3 km-re érünk az A1-A0 útelágazáshoz, ahol jobbra, rátérve a „Rövid” útvonalra Regéc felé fordulhatunk, vagy egyenesen folytatjuk utunkat. A hosszabb túrát választók Vizsolytól Kékedig folytatják a kényelmes karikázást a Hernád-völgyében, változatos szelíd tájon. A „Hosszú” útvonalon viszonylag könnyű terepen, aszfaltburkolatú úton kerekeshetünk.

Kékedet elhagyva lépünk be a hegyvidékre, a jó minőségű úton. Előbb meredek, majd mérsékelt szerpentin úton érjük el a találó nevű, Hál’Isten-tető gerincét. Ezután mérsékelt kanyargású lejtőn kijutunk az erdőből, és jobbra, a porcelán termékről híres Hollóházára érünk, majd Pálházára kötünk ki.

Abaújalpár

A legelső magyar települések egyike, az Alpári család birtoka volt. A településhez tartozik a festői szépségű Aranyosi völgyben lévő Aranyosfürdő is. Az Aranyosi völgy felé történő kirándulást – bár a terület nem képezi a túraútvonal részét – a táj szépsége miatt ajánljuk.

A községben látható a XV. sz.-ban épült, gótikus elemekkel díszített, 1734-ben és 1928-ban átalakított *református templom*, amelynek harangját 1640-ben öntötték Eperjesen.

Kapy Kúria

Az épület a XIX. sz. elején épült klasszicista stílusban, jellegzetes mezővárosi kúria.

Boldogkőújfalu

A községet az 1200-as években kelt oklevelekben említik először, története nagyban függött a Boldogkői-vár sorsától.

Boldogkőújfalui kőtenger

Boldogkőújfalu ÉK-i határában a jégkorszak idején képződött 5 ha-os kőtenger található, amely természetvédelmi terület. A mintegy 2 km hosszúságú és 250 méter szélességű területen andezit kövekből álló, hazánkban természeti ritkaságnak számító sziklamező található.

Boldogkővárálja

A település története az idők folyamán – értelemszerűen – szorosan összefonódott a vár történetével.

A magányos sziklás hegyeket gyakran nevezik nálunk kő-nek, és a rajta épült vár neve is ez. Boldvakő→ Bódvakő→ Bodókő→ Boldogkő alakváltozással jutottak a név értelmesítéséhez. 1241-ben a tatárok betörésekor IV. Béla Regéc és Tállya között próbálta megállítani az ellenséges seregeket sikertelenül. A tatárjárás után IV. Béla mindent elkövet, hogy a nemesség várakat építsen a tatárok visszatérésétől félvén. Ez időtájt épült fel Boldogkő vára is.

A történelmi idők során a vár birtokosai voltak (a teljesség igénye nélkül) a Tomaj család, Czudar család, Brankovics György, Báthory István, Szapolyai család, Tomory György, Ferdinánd császár, Zápolya család, Bebek család, Serényi család, Péchy család, Zichy család, stb. Tartózkodott itt Balassi Bálint is, több verse innen származik. A várat a császáriak tették használhatatlanná 1702-ben. A 367 m magas hegyen álló hosszúkás, szabálytalan alaprajzú vár Észak-Magyarország egyik legjobb állapotban fennmaradt vára.

Boldogkőváráljai várnapok

Említésre méltó turisztikai attrakciónak számít a minden év augusztus hónap második felében megrendezésre kerülő Várnapok. Az impozáns környezetben lebonyolított rendezvény keretén belül várjátékok, középkori lovagi bemutatók szerepelnek a műsorban, sőt a vár épülete, valamint környezete ad helyszínt szabadtéri színpadi produkciók bemutatásának és utcabálnak is.

Boldogkővárálja római katolikus temploma és a Zichy – Péchy-kastély a XVIII. sz. utolsó harmadán épült, barokk stílusban. A kastély védett ősparkjában öreg tiszafák és szép fenyők találhatók.

Boldogkőváráljáról kitérőt tehetünk a szép, jellegzetesen hegyvidéki stílusú kisfaluba, Arka felé.

Vizsoly

Vizsoly a XIII. sz. közepén tíz, Sziléziából betelepített falu ispánsági székhelye volt. Ekkor épült a református templom szentélye román stílusban, amelyhez a XIV. sz.-ban építettek

hozzá gótikus hajót. A szentélyben és a hajóban szép freskók maradtak meg, amelyek valószínűleg a XIII. sz.-ból származnak. Vizsoly neve Károlyi Gáspár, gönci református lelkész (1521-91) első magyar nyelvű teljes bibliafordításáról híres, amelyet itt nyomtattak ki 1590-ben, a templommal szemközti nyomdában. Az eredeti biblia egy példányát a református templomban őrzik.

Vizsolyi kőfejtő

A mai geológiai bemutató-hely a földtörténeti harmadkorban, a miocén kori vulkanikus kitörések eredményeként riolit láva, majd annak tufája, riolittufa került a felszínre. A bemutató-helyen tölcészerűen kiszélesedő nyílások láthatók, amelyek forró gőzök és gázok – ún. fumarolák – feltörésének eredményeként keletkezett. A terület egy fokozottan védett madár, a gyurgyalag kedvenc költő helye.

Vilmány

A település eredetileg királyi birtok volt, de a tatárjárás (1241-42) után Regéc várához tartozott. Az 1700-as években a Tállya-Vilmány-Szina-Kassa postaútvonal fontos állomása. Gótikus református temploma a XV. sz.-ban épült.

Vilmányból kitérőt tehetünk a rendkívül szép, rendezett településképpel rendelkező Hejce felé.

Göncruszka

A települést először az 1220-as keltezésű oklevelekben említik. Történelme Kassa városhoz nagyban kötődik.

Göncruszka fallal körülkerített ref. temploma XIII. sz.-i román épület, később gótikus, majd barokk stílusban átalakították.

Gönc

Gönc a Hernád-völgy festői részén helyezkedik el. Valamikor jelentős település volt: 1647-ig Abaúj megye székhelye, a Tokaj-hegylajai borvidék egyik kereskedelmi központja. A községről külön mértékegységet neveztek el, az itt gyártott hasas „gönci hordó” kb. 136 l-es volt. Műemlékei az 1448-ban épült gótikus római katolikus templom (hajóját barokkizálták) és a XVIII. sz.-i Pálffy kastély. Érdeemes megnézni az un. Huszita házat. A falu ÉK-i részén található a strand, amelyet gyógyforrás táplál. A településre 1563-ban kerül Károlyi Gáspár református lelkész, akinek a nevéhez fűződik az első magyar nyelvű Biblia lefordítása és kinyomtatása is. A 2412 lapból álló kiadvány nyomtatását Vizsolyban történt. A református

lelkész munkásságait, valamint egyéb gönci történelmi emlékek bemutatását tekinthetjük meg a Károlyi Gáspár Múzeumban, ahol az 52 példányszámban megjelent, első nyomtatású Biblia egy teljes példánya is kiállításra került.

Zsujta

A több mint, 800 éves település XV. sz.-ban épült gótikus református templomának faragott szentségfülkéje eredeti; a többi részét barokk stílusban átépítették.

Abaújvár

Árpádkori várispánság székhelye, Abaúj vármegye névadó települése, hosszú ideig megyeszékhely volt. A várat 1041-44 között Aba Sámuel király építette, amely a XI. sz.-ban jelentős erődítmény volt, biztosította az észak felé vezető főútvonalat, a tatárok nem tudták elfoglalni a várat, ennek ellenére jelentősége a tatárjárást követően folyamatosan csökkent, 1556-ban Ferdinánd osztrák császár teljesen leromboltatta, az egykori földvából ma csak az alapfalak láthatóak. Az 1970-es években történt régészeti feltárás során felszínre került korabeli használati tárgyakról rendezett kiállítást az erődtemplom szomszédságában lévő Helytörténeti Múzeumban tekinthető meg.

A község legszebb építészeti értéke, emléke a fallal körülvett XIV. sz.-i gótikus erődtemplom. Szentélyében érdekes zárókövek és korabeli freskók töredékei láthatók.

Kéked

Kéked fő műemléke a szép parkban álló, XV. sz.-i eredetű négytornyos várkastély. Kapuja fölött a XVIII. sz.-i tulajdonosok, a Zomboryak címere látható. A szimmetrikus elrendezésű, reneszánsz épület a magyar kastélyok azon csoportjába tartozik, melyet a történelmi Magyarországon Bethlenfalva, Frics, Frigyesvágás, Márkusfalva és Alsómicsinye képvisel.

A kastélyfeltáró kutatás során előkerült kőfaragvány felirata alapján 1613-ra építette fel kastélyát Kékedi György, amelyet a jelenlegi épületegyüttes északi szárnya őrzött meg számunkra. A törökökből, egy tömbből épült, szimmetrikus elrendezésű, háromszintes kastélyt az évszázadok során folyamatosan bővítették, így szinte valamennyi századból származik épületrész. A zárt udvaros, négy szárnyból álló, sarkain kerek tornyokkal és olaszbástyákkal erősített kastély homlokzatai és nyílásrendszere, valamint szalagkeretes ablakai a 19. század közepére kialakult építészeti képet idézik.

A közeljövőben a kastélyt nívós szálláshelyként, valamint étteremként kívánják hasznosítani

A középkori eredetű római katolikus templom mai formáját 1729-ben kapta.

A község idegenforgalmi nevezetessége a fürdő. A Szurok-hegy oldalán fakadó Mátyás-forrás onnan kapta nevét, hogy vizében állítólag Mátyás király is megfürdött. Mindenesetre a 22 °C-os vizet a XV. sz. óta használják fürdésre és gyógyításra.

6. 2. A1 „Rövid útvonal”

Az A0 „Hosszú” túraútvonalról Boldogkőváralját elhagyva térhetünk le, az A1 „Rövid” túrára. Ez az útvonal nehezebb, mint az előző, hiszen Fony és Pálháza közötti turistaúton átszeljük a Zempléni-hegységet, a hosszabb túra esetén pedig tulajdonképpen körbejárjuk azt. Váltós, többsebességű, hegyi áttétellel felszerelt kerékpár szükséges az út megtételére.

A túraútvonal végig aszfaltburkolaton, az erdőben vezet.

Azoknak, akik ezt a túraútvonalat választják Fony után kell először emelkedővel szembenézniük. A regéci várrom alatt Regéc községet – rövid kényelmes szakasz után – újra emelkedőn érjük el. Háromhutaig viszont kényelmes és rendkívül szép szakasz várja a kerékpárosokat.

Fony

1219-es oklevélben említik meg először a települést. Történelmileg Fony története szorosan összefügg a közeli Regéc várával, így – többek között – a Rákóczi család birtoka is volt.

Tájház

A községben felkereshetjük a Tájházat, amely épület a környék hagyományos építészeti stílusjegyeit hordozza magában. Az épület belső elrendezése, berendezései a népi értékrend, hagyomány szerint lett kialakítva.

Fonyt elhagyva kitérőt tehetünk Mogyoróska felé, ahol a hegyvidéki jelleggel rendelkező település fogad bennünket. A Regéci vár innen is megközelíthető – igaz csak gyalogosan.

Regéc

Az oklevelek tanulsága szerint a település 900 éves (1100 körül létesült) története évszázadokon át összefonódott a vár történetével. A tatárjárás utáni országos várépítésben épült fel a regéci vár, amelynek alapjait a Baksa-nemzetség vetette meg. A vár a szabálytalan alaprajzú, belsőtornyos hegyi várak kategóriájába tartozik. Építésének pontos dátumát nem

tudni, annyi bizonyos, hogy 1285-ben, a második tatárjárás idején a vár már biztosan állt. A vár biztosította a Tokaj-Abaujszántó-Gönc-Zsujta-Kassa-Eperjes fő kereskedelmi útvonalát. (Ez a terület a török hódoltság idején három ország találkozó pontja, a császár-királyi, szultáni és erdélyi hadak állandó útvonala volt.) A századok során a birtokosok sűrűn váltották egymást. I. Rákóczi Ferenc és felesége Zrínyi Ilona szívesen tartózkodott Regécen. Férje halála után Zrínyi Ilona ide költözött és itt nevelte 5 éves koráig fiát II. Rákóczi Ferencet. Zrínyi Ilona Regécen tartotta esküvőjét második férjével Thököly Imrével. Thököly féle kuruc felkelés (1678-85) után a császáriak elfoglalták és lerombolták a várat. 1694-ben kapja vissza a Rákóczi család a birtokot (II. Rákóczi Ferenc). 1697-ben, a regéci erdőkben szerveződött a Hegyaljai felkelés Tokaji Ferenc vezetésével, akik II. Rákóczi Ferencet akarták az ország élére tenni.

A várrom ma a turisták kedvelt kirándulóhelye. Itt találkozik az országos kék túra és Zempléni-hegység jellegzetes túraútvonala, a piros jelzésű Rákóczi-turistaút.

A várat 2000-ben kezdték el régészetileg újból feltárni. A munkálatok során rendkívül értékes 17. századbeli edény-, cserépmaradványokat találtak, amelyekhez hasonló stílusúak eddig Magyarországon csupán Sárospatakon találtak.

Az egyutcás település megőrizte eredeti település formáját és szerkezetét, az erdőtelkes sor-falusi jelleget.

Római katolikus templom harangjai

A hagyomány szerint a lerombolt, lakatlan várból hozták el. A nagyobb harang felirata: „1667 FRAN RAKCZY PRIN TRANSIL”, amelyet I. Rákóczi Ferenc öntetett, és 1906-ban, amikor II. Rákóczi Ferenc hamvait Rodostóból hazahozták, akkor a harangot díszkísérettel vitték Kassára.

6. 3. A2 „Arany” útvonal

Az A0 „Hosszú” túraútvonalról Gönc városnál térhetünk le, az A2 „Arany” túrára. Az elnevezés a túraútvonalat érintő Telkibánya település egykori bányászatára utal. Ezen az útvonalon viszonylag könnyű terepen, a Zempléni Tájvédelmi Körzetet mintegy kettészelve, végig aszfaltburkolatú úton közelíthetjük meg Bózsván keresztül Pálházát. Enyhe emelkedők és éles, sűrű ívek jellemzik az útvezetést, amely rendkívül szép természeti látnivalókkal párosul.

Telkibánya

Telkibányán a középkorban arany- és ezüsbányák voltak, erre utal a község neve is. Ma üdülő jellegű község, a zempléni turistaforgalom egyik központja. A község látnivalói a kopjafás temető, a XV. sz.-i gótikus református templom (1624-ben átépítették, benne festett famennyezet; a torony 1892-ből való). A településen található múzeumban hely- és ipartörténeti kiállítás látható.

Bózsva felé, a Király-hegy és Fehér-hegy közötti völgyben található a Mátyás királykút, illetve Szép Ilonka sírja. Egyedülálló jelenségként, a kút közvetlen szomszédságában található a jégbarlang. A forrás és környéke védett terület.

6. B jelű, „Csereháti” kerékpáros túraútvonal

A túraútvonal leírása

Az országos 10. sz. kerékpár turistaútvonalhoz két helyen is kapcsolódó útvonal Abaúj Encsi, Csereháti és Kegyetlen részét érinti. A túraútvonalon egy kört lecsapva bekerekeshetjük egész Abaújt, valamint eljuthatunk a Rakacai víztározóhoz, valamint kapcsolatot létesít a Szikszói kerékpárút rendszerrel is (Halmajtól Szikszóig kiépített kerékpárút-hálózat létezik).

Kistérségünk települései, melyeket az útvonal érint.

B0 „Csereháti” útvonal:

Abaújkér, Encs-Gibárt, Encs, Forró, Fancsal, Baktakék, Alsógagy, Felsőgagy, Krasznokvajda, Büttös, Szemere, Fulókércs, Szalaszend, Méra, Encs

B1 „Szikszói” útvonal:

Beret, Detek

B2 „Rakacai” útvonal:

Krasznokvajda, Szászfa

B3 „Kegyetlen” útvonal:

Pusztaradvány, Hernádvécse, Garadna, Novajidrány, Vizsoly

A B0 jelű „Csereháti” útvonal

Az A0 jelű útvonalról, Abaújszántót elhagyva, Abaújkér felé véve útirányunkat, térhetünk rá a Csereháti kerékpár úthálózatra. A Hernád-folyót a gibárti hídon átszelve, Encsen keresztül Forróra érünk. Encs és Forró között a 3. sz. főút mentén kiépített kerékpárút van. Forrónál Fancsal felé fordulva térhetünk rá valójában a Csereháti területre. Baktakéknél választhatjuk a B1 „Szikszói” útvonalat, de folytathatjuk utunkat olyan jellegzetes Csereháti települések felé, mint Alsógagy, Felsőgagy és Krasznokvajda. Krasznokvajdánál választani kell: vagy folytatjuk csereháti kirándulásunkat, vagy rátérünk a B2 „Rakacai” útvonalra. A Csereháti útvonalon haladva Büttös és Szemere között páratlan szépségű kilátásban lehet részünk a nemrég épített, gyér forgalmú útvonalon. Az útvonal egy része – miként a térképvázlat is mutatja – Szlovák-Magyar határszakasz is. Szemerét elérve szintén választás

előtt állunk, letérhetünk a B3 „Kegyetlen” útvonalra. Folytatva utunkat előbb Szalaszendre, majd a 3-as keresztezése után Mérán keresztül Encsre érhetünk, oda, ahová túránk elején már voltunk, így a Csereháti útvonal bezárul.

Abaújkér

A honfoglalás után a Kér-törzs tagjai települtek le ezen a helyen, a település nevében az ő emléküik él. Legkorábbi írásos emléküink 1252-55-ben keletkezett oklevélben említik meg. A község Árpád-kori templommal és plébániával rendelkezik. Érdeemes megtekinteni a XVIII. sz.-ban épült barokk stílusú *Bárczay-kastély* épületét.

Encs-Gibárt

A község Encs település része, gazdag múlttal, hiszen a település neve először 1290-es években említik meg. A község karakterének jellegét, a Hernád-folyón átívelő híd adja meg, amely a két településrészt köti össze. Az 1800-as évek végén „nagyszabású vashíd” építése valósult meg a településen, amelynek helyén található a jelenleg is használt építmény.

Az itt található, ipari műemléknek számító vízi erőmű jellegzetessége, hogy hazánkban ez volt a második vízi erőmű, és az első olyan, amelyik váltóáramot termelt.

Encs

A térség legnépesebb települése, a régió központja. Jelentősége a 20. században erősödött, s 1984-ben kapta meg a városi rangot. Jelenleg is Abaúj leglátványosabban fejlődő települése. Római katolikus műemlék templommal rendelkezik, de több újabb építésű temploma is van, amelyek változatossá teszik templomépítészetét. (Új templomok: Római katolikus, görög katolikus, református)

Forró

Kedvező fekvése, adottságai következtében már a történelmi bronzkorban is lakott település volt, erre utalnak az itt talált régészeti leletek. Jelentősége a középkorban is megvolt: 1273 táján Abaúj vármegye székhelye, megyegyűlések helyszíne. Sorsát a közeli nagyvárosok, Kassa, Diósgyőr nagyban befolyásolta. Az 1700-as években népes mezőváros, jelentősége a Kassa-Miskolc vasútvonal megépítésével csökkent. A településen tekinthetjük meg, a műemlék épületben, az Abaúji Múzeumot, mely a térség népi kulturális hagyományait mutatja be.

Műemlék Római katolikus temploma a XVII. sz.-ban épült.

Fancsal

A település 1138-ban említődik meg először. Kedvező adottságai miatt már az ókorban is lakott település volt. Mindenféleképp a község neve mellett kell megemlítenünk a település borkultúráját, melynek a híres fancsali pincesor a központja. A nagyon meredek úton rendkívül hangulatos utca várja az oda látogatókat.

Baktakék

A település két különálló településből áll: Bakta és Szárazkék. A két falu közigazgatási egyesítése 1952-ben történt. A cserhádi tájegység egyik legnagyobb, meghatározó települése, lakóinak száma 700 fő körüli. A településről letérhetünk Szanticska felé, (amely település az 1990-es években Európa díjat kapott) de folytathatjuk utunkat a kijelölt úton Alsógagy felé.

Alsógagy

A települést először egy 1256-os oklevél említi Gogy néven. Jelentős településnek számított a XIV-XV. században. A Baktakék és Alsógagy közötti úton kelünk át a Vasonca-patakon.

Felsőgagy

Felsőgagy az ősidők óta lakott település. A község fölött messzire kimagasló dombon áll a XVIII. században épült műemlék jellegű római katolikus templom, amelyet gróf Fáy Ferenc nagyváradi kanonok építtetett. A templom falába van befalazva Gagy László sírköve, amely egyike hazánk legrégebbi címeres sírkövének. A községben található a XVIII. sz.-ban épült Darvas kúria, amelyet hatalmas (100 hold kiterjedésű) vadregényes völgykatlant elfoglaló park övezi. A kúria jelenlegi tulajdonosa az épület eredeti stílusát visszahozva helyreállította, korszerűsítette és természetbarát falusi turizmus céljára hasznosítja.

Krasznokvajda

A település a Jánoki uradalom tartozéka volt és sorsa ezzel teljesen azonos. A település főterén található műemlék római katolikus templom, valamint a volt Scholz kúria, amiben jelenleg a polgármesteri hivatal működik.

Krasznokvajdánál kell eldönteni azt, hogy a Rakacai víztározó felé vesszük az útirányt, vagy folytatjuk utunkat Büttös, ill. Szemere felé.

Büttös

A rendkívül szép kilátást biztosító útszakasz (Krasznokvajda-Büttös) megtétele után Büttösre érünk. A település egy 1366-os oklevélben Bytus néven szerepel. Mint a térségben más falvak is, Büttös is hosszú ideig a Jánoki uralom részét képezte. Volt török birtok és a szemerei castellum tartozéka.

Szemere

A neolitik korban már telepek alakultak ki a területen, amire bronzkori leletek utalnak. A települést már 1243-ban megemlíti Scemere néven. A huszita és a török harcok során Szemerén castellum állt és menedéket szolgált a környékbeli szétkergetett lakosoknak. A történelem során a település volt Rákóczi birtok, a Szemere család tulajdona, valamint az 1848-as szabadságharc következményeként a Pallvicini család birtoka is.

Fulókércs

A települést már 1234-ben megemlíti egy oklevélben. 1641-ben a török behódolásra kényszeríti, és évi adót fizettet vele. Később a szemerei castellumhoz csatolták.

Szalaszend

Írásos emlék a településről először egy 1256-os oklevélből maradt fenn a településről. A település Szala, Alszend, Felszend és Izbégszend helységek egyesülésével jött létre. A település ma a térség egyik legnagyobb települése. A községben műemlék református templom található, és a falu központjában található meg a volt Hönig-kastély, ami szintén műemlék.

Méra

Késő bronzkori leleteket találtak a településen a Bélus-patak mellett. A község két településrészből áll: Felméra és Alméra. A két egykor különálló falu közigazgatási egyesítését 1950-ben hajtották végre. Mérán található műemlék a volt Puky-kúria (Alsómérán), valamint református templom (Felméra). Mérát elhagyva Encs városába érkezünk vissza.

7. 1. A B1 jelű „Szikszói” útvonal

Beret

A kő és bronzkorban már lakott település volt, amelyre régészeti leletek is utalnak. A Vasonca-patak partjára épült település a forrói településhez, tornai várispánsághoz tartozott.

Detek

A települést először 1274-ből származó oklevél említi Terra Detek néven. Hosszú ideig királyi birtok volt. Birtokosai voltak Perényiek, a jászói apátság, volt a nagyidai vár tartozéka, török hódoltsági terület. A település a Thököly-féle harcok alatt elnéptelenedett, a XVIII. sz. elején szepességiek telepedtek itt le.

7. 2. A B2 jelű „Rakacai” útvonal

Szászfa

Krasznokvajdáról letérve a Rakacai-víztározó irányába Szászfa községen haladunk keresztül. A település nevét Zazfa alakban találjuk először egy 1377-es oklevélben. A település a történelem során mindig ki volt szolgáltatva, török hódoltsági terület, császári birtok egyaránt volt.

7. 3. A B3 jelű „Kegyetlen” útvonal

Pusztaradvány

Első írásos emlékünk a település történelmére a tatárjárás időszakára utal. IV. Béla a tatárok pusztítása után híveit megjutalmazta, közöttük volt Detre is, aki Radványt megkapta „Nem királyi adományként, hanem örökös szállásul”. Oklevelek tanúsítása szerint Zsigmond király Radványi Mátét nevezte ki a földterület tulajdonosának. A törökök és németek elleni csatákban aktívan kivette részét, jobbágytelkei pusztává változtak. Innen kapta elnevezését a település. Az 1800-as évek második felében épült a „Pallavicini-kastély”, amely jelenleg csak romos állapotában tekinthető meg. Az épület tulajdonosa a tervek szerint az épület felújítását követően turistaszállóként kívánja üzemeltetni.

Hernádvécse

1234-ből származik az első írásos jegyzék a településről, melyben Xeytha néven említik, és a királyné népeinek településeként tartják nyilván. A XV. század körül Kassa város tulajdonába került, a következő évszázadban a törökök teljesen elpusztították, s közel egy évszázadon át elhagyott település volt. 1732-35 között magyar és ukrán telepesek népesítették be s a következő évszázadban ismét közepes településsé vált. A XX. század első felében báró Sardagna János hatalmas földterülettel rendelkezett a település határában. A faluban található a műemlék Sardagna-kastély, és a szintén műemlék római katolikus templom.

Garadna

Az Árpád-korban királyi várföld volt. A Garadna név szláv eredetre utal, jelentése: várhoz tartozó. 1515-ben Abaúj vármegye itt tartotta közgyűlését, ahol a szökött jobbágyokról tárgyalva Poháros Péter főispánt bízták meg az ellenük való hadbaszállással. A XVII. sz.-ban a pestis járvány kiirtotta a települést, s csak az 1700-as évek második felében települt be ismét.

Novajdrány

A települést 1936-ban közigazgatásilag hozták létre Alsó- és Felsőnovaj, valamint Idrány egyesítésével. A XIII. sz.-ban találkozunk Novaj nevű helységgel, ami a XVI. sz.-ban vámhely volt és regéci vár tartozéka. A későbbiek folyamán Hernád gyakori kiöntése és az állandósult török zaklatások miatt jelentősége csökkent. Novajdrányban műemlék római katolikus templom található. A településről térhetünk le Vizsoly felé, ahol az „A” jelű kerékpárútra térhetünk rá.

Méra

A mai település környéke már az ősidőkben is lakott volt, erre utal az, hogy késő bronzkori telephelyeket találtak a Bélys patak mellett. A XII. sz.-ra már két Méra nevű falu is kialakult: Felméra és Alméra. A történelem viharában a települést többször is lerombolják (tatárjárás, török pusztítások), vármegyei közgyűlés helyszíne (1530). 1791 Dayka Gábor költő baráti meghívásra hosszú időn át itt tartózkodik. A két különálló települést 1950-ben egyesítették közigazgatásilag. A településen található műemlék református templom, valamint a híres Mérai Csárda, amely a 3. sz. főút mentén található. A települést elhagyva Encsre érkezünk, s Encs-Gibárt, és Abaújkér érintésével rátérhetünk az A jelű, „zempléni” útvonalra.

7. C jelű, „Vízparti” kerékpáros túraútvonal

A túraútvonal leírása

Érdekes színfoltja lehetne az abaúji kerékpárúthálózatnak a Hernád-folyó árvízvédelmi töltésén létesítendő kerékpárút. A Szlovákiában eredő folyó mentén kerekézve a turista megismerkedhet a magas turisztikai vonzerővel rendelkező folyó természeti szépségével. A Hernád egyike Magyarország legszebb és legérdekesebb folyóinak. A meder kanyargós, sok zátonnyal és szigettel. Az árvízvédelmi védekezés az egyik legbonyolultabb ezen a folyón az országban, árvízvédelmi töltések, árvízi területek, településeket védő körgyűrűk együttes, kombinált alkalmazásával oldható meg. A folyók menti települések lakossága döntő mértékben magyar nemzetiségű, a falvak lakossági korszerkezetét tekintve egyértelműen megállapítható a falvak elöregedése. A túraútvonal a nemzetközi 3-as számú főútvonalról jól megközelíthető.

Az árvízvédelmi töltések műszaki színvonala nem megfelelő, ugyanis a földművek műszaki állapota nem mindenhol éri el a kívánt szintet. A gátkorona magassága a teljes térségi szakaszon (kivéve: Hidasnémeti-Vilmány) nem éri el az előírt szintet, a töltés magasítása szükséges. (Előírt magasság: mértékadó vízszint + 1,0 méter). Miután a kerékpárút az árvízvédelmi töltés korona szintjén kerül kiépítésre (műszakilag javasolt megoldás: az árvízvédelmi töltés stabilizálása miatt), valamint tekintettel arra, hogy az árvízvédelmi töltés megfelelő műszaki színvonalú kialakítási, felújítási költségei nagyságrendileg messze felülmúlja a kerékpárút költségeit, megállapítható, hogy a folyó mentén, rövidtávon nem számolhatunk kerékpárút létesítésével. A tanulmányban a „vízparti kerékpárút”, mint elvi lehetőségként fogalmazódik meg.

A térségünkben a legalkalmasabbnak a folyó bal partján a Hidasnémeti-Gibárt szakasz tűnik. A szakasz északról a Hidasnémeti-Gönc útvonalról közelíthető meg, míg Gibártnál a községből térhetünk rá a kerékpárútra. A túraútvonalon a következő településeket érintjük (a folyó bal partján, északról dél felé): Hidasnémeti, Gönc, Göncruszka, Vilmány, Vizsoly, Hernádcéce, Encs-Gibárt.

Megállapítható, hogy a Hernád folyóra alapozott – a kiemelt prioritást élvező – víziturizmus fejlesztése mellett a kerékpáros turizmus feltételeinek kialakítása is számba vehető a térség minél szélesebb turisztikai programkínálatának elérése érdekében. A vízi és kerékpárturizmus kombinálásával pedig speciális, egyedi turisztikai szolgáltatás kínálat jelenne meg.

8. Szálláslehetőségek a kerékpár-úthálózatok mentén

A0 "Hosszú" útvonalon lévő településeken található szálláshelyek

1. Boldogkőváralja

☞ **FALUSI VENDÉGFOGADÓ:** Husztek Péter

3885 Boldogkőváralja, Major u. 4.

Tel.: 46/387-735

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	6 fő α 2 db 3 ágyas	4 vendégek részére külön zuhanyzó; 4 közös helyiségben TV, videó; 4 közös használatú konyha (gáztűzhely, mikrohullámú, hűtő, fagyasztó) 4 szoba: ágyak, szekrények, asztal, fotelek, olvasólámpa, ágyneműtartó	Községben megoldható	– túrázás – műemlék látogatás – kerékpározás – lovaglás – szabadtéri főzési lehetőség – méhészkedés – kertészkedés – pincelátogatás

☞ **TEKERJES FOGADÓ:** Hámori József

3885 Boldogkőváralja, Kossuth u. 41.

Tel.: 46/387-701

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	α 2 db 6 ágyas α 2 db 8 ágyas + sátorozási lehetőség	A szállórész szobái felszerelt konyhával rendelkeznek.	A fogadóban étterem, borospince működik.	– étterem, – borospince – füves sportpálya – szabadtéri tűzrakóhelyek

2. Vizsoly

☞ **FALUSI VENDÉGFOGADÓ:** Jaczenkó Lajos
 3888 Vizsoly, Szt. János u. 135.
 Tel.: 46/387–158

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Időszakos: 05.10.–09.25.	6 fő α 1 db 1 ágyas α 1 db 3 ágyas fenti két szoba egybe nyitható α 1 db 2 ágyas	4 közös fürdőszoba 4 WC 4 TV 4 telefon	Önellátós; konyhában főzési lehetőség; étkeztetés napközis konyhában megoldható.	– műemlék látogatás – kerékpárkölcsonzés – asztali tenisz – lengő teke – szabadtéri kugli pálya – szabadtéri főzési lehetőség

3. Kéked

☞ **KÉKED VENDÉGHÁZ:** "TÉR–
 KÉP" Oktatási Alapítvány és Tó Hotel
 3899 Kéked, Fürdő u. 13.
 Tel.: 46/388–077

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Időszakos: 05.01.–08.31.	55 fő α 5 db 2 ágyas α 3 db 3 ágyas α 9 db 2 ágyas	hideg–meleg folyóvízzel ellátott szobák	80 férőhelyes étterem	– büfé – társalgó – szauna – tenispálya – szabadtéri tűzhely – fürdőház – saját gyógyvízzel táplált strand – kirándulási lehetőség

A1 "Rövid" útvonalon lévő településeken található szálláshelyek

1. Korlát

 FALUSI VENDÉGFOGADÓ: Majoros Józsefné
 3886 Korlát, Kossuth u. 69.
 Tel.: 46/387-168

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Időszakos: 05.01.–09.31.	5 fő α 1 db 3 ágyas α 1 db 2 ágyas	4 fürdőszoba 4 angol WC 4 TV 4 rádió 4 telefon A szobák felszereltsége korszerű.	Étkezési lehetőség van, főzési lehetőség nincs.	<ul style="list-style-type: none"> – A falutól nem messze (gyalog 15–20 perc) tölgy, bükk, fenyőerdők találhatóak. – Vadászház (főzési lehetőség) – Nem messze egy szép völgy található, melyben egy tisztavízű patak fut, ahol halászni lehet. – Várromok, történelmi helyek – Tiszta levegő, nyugodt környezet.

2. Hejce

 FALUSI VENDÉGFOGADÓ: Bodnár Istvánné
 3892 Hejce, Kossuth u. 52.
 Tel.: 46/387-357

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	6 fő 2 db egybenyíló szoba 3–3 fő részére	4 normál fekvőhelyek 4 ülőhelyek 4 1 db TV 4 1 fürdőszoba + WC 4 telefon	6 fő étkeztetése igény szerint	<ul style="list-style-type: none"> – kertben pihenési, főzési lehetőség – A faluban sok látnivaló található: templom, kastély, szoborpark – kirándulási lehetőség – szomszéd községben strand

 SZILVÁSI-HÁZ: Géczi Tamás
 3892 Hejce, Fő u. 14.
 Tel.: 47/312-556

Nyitva	Összes férőhely	Szobák, szálláshely	Vendégek	Programlehetőségek
--------	-----------------	---------------------	----------	--------------------

tartás		felszereltsége	étkeztetése	
Egész évben nyitva	10 fő α 1 db 4 ágyas α 1 db 6 ágyas	4 közös WC, zuhanyzó, mosdó 4 felszerelt konyha étkezővel 4 TV az étkezőben	Önellátós	– szabadtéri főzési lehetőség – gyalogtúrák – műemlék látogatás – borkóstolás

☞ **FALUSI VENDÉGHÁZ:** Czetrár Gábor
3892 Hejce, Fő u. 64.
Tel.: 46/387–369

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	3 fő α 2 db 1 ágyas α 1 db 2 ágyas	4 közös fürdőszoba 4 WC	Önellátós	

☞ **FALUSI VENDÉGFOGADÓ:** Mihalik István
3892 Hejce, Arany J. u. 5.

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	4 fő α 2 db 2 ágyas	4 közös zuhanyzó, WC, TV használat 4 étkezési és főzési lehetőség van	Napi egyszeri étkezés igényelhető.	– műemlék látogatás – labdajátékok – szabadtéri főzési lehetőség – hegyi túrázás

☞ **VENDÉG-HÁZ:**
Vécsi Jánosné
3892 Hejce, Rákóczi u. 8.
Tel.: 46/387–344

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	10 fő α 1 db 3 ágyas α 2 db 4 ágyas tetőtérben α 2 db 2 ágyas	4 egyedül álló családi ház lakók nélkül, 4 földszinten felszerelt konyha, TV, külön fürdőszoba, WC 4 tetőtérben két szoba összkomfort, külön zuhanyzó + WC	Főzési lehetőség megoldható.	– műemlék látogatás – szabadtéri főzés – túrázás (túravezető biztosítása)

R

FALUSI VENDÉGFOGADÓ:

Kormos Péter

3892 Hejce, Fő u. 24.

Tel.: 46/387-555

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	4 fő α 1 db 4 ágyas	4 fürdőszoba 4 TV 4 telefon	Főzési lehetőség megoldható.	– helyi idegenvezetés – 3–5 órás program naponta – történelmi helyek megtekintése – Flóra és Fauna bemutatása a mikrokörnyezetben

3. Fony

R

FALUSI VENDÉGFOGADÓ:

Fony Ingatlan Szolg. Kft.

3893 Fony, Fő u. 30.

Tel./fax: 52/442-774

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	12 fő α I. sz. ház: 2 db 2 ágyas + 3 db pótágy α II. sz. ház: 1 db 4 ágyas + 1 db pótágy	A szobák mindennel felszereltek. 4 fürdőszobák: WC-vel közösen, zuhanyzási lehetőség (hideg-meleg víz) 4 konyhák: mindennel felszereltek (tányér, lábas, evőeszköz, pohár, hűtőszekrények, 2 főzőlappos villany rezsó, kávéfőzők, hideg-meleg vizes mosogatási lehetőség 4 fűtés: egyedi fafűtéses kályhákban 4 közös helyiségben: TV, rádió, magnó	Kérésre házaknál megoldható a főzés előzetes egyeztetés alapján. A közeljövőben az önkormányzat éttermet kíván kialakítani a községben.	– kirándulási lehetőségek kéktúra útvonalon: Boldogkőváralja Huták, Gönc – gépkocsival: Fony, Hollóháza (porcelángyár, múzeum), Sárospatak (vár, könyvtár, templomok), Tolcsva, Tokaj (múzeumlátogatás, borkóstolás), Szerencs (vár, csoki gyár), Vizsoly (ref. templom, Biblia), Telkibánya (múzeum)

FALUSI VENDÉGFOGADÓ:

Kasperkovics Jánosné

3893 Fony, Templom u. 5.

Tel.: 46/387-380

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	6 fő α 3 db 2 ágyas	4 2 db zuhanyzós és 1 db fürdőszobás szoba 4 TV 4 videó 4 telefon 4 mini bár	5 km-re működő üzemi konyhából megrendelhető az ebéd.	<ul style="list-style-type: none"> — lovaglás, erdei séták — műemlék látogatás — kerékpárkölcsonzés — labdajátékok — szabadtéri főzési lehetőség — strandolási lehetőség 15 km-re — horgászat, fürdés folyóvízben 5 km-re

BÁBAKALÁCS VENDÉGHÁZ: Malakuczi Csaba

3893 Fony, Petőfi u. 88.

Tel.: 46/387-380

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	10 fő α 5 db 2 ágyas	4 2 db fürdőszoba 4 TV 4 telefon	Üzemi konyhából megrendelhető az ebéd. Főzési lehetőség.	<ul style="list-style-type: none"> — lovaglás — hintózás — műemlék látogatás — szabadtéri főzési lehetőség — erdei túrák — strandolási lehetőség 15 km-re — horgászat, fürdés folyóvízben 5 km-re

4. Mogyoróska:.....**NAPKELTE VENDÉGHÁZ:**

Miczán Ferencné

3893 Mogyoróska, Rákóczi u. 1/a.

Tel.: 46/387-543, 308-501

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	48 + májustól 14 fő α 2 db 10 ágyas α 3 db 8 ágyas α 2 db 3 ágyas α 6 db 2 ágyas	4 2 db 2 ágyas szoba: fürdőszobával, TV, minibár 4 a többinél: fürdőszoba, WC-k a folyosókon, egy épületben főzési lehetőség	48 és 12 férőhelyes étterem	<ul style="list-style-type: none"> – kerti hintaágy – szalonna sütőhely – lovas udvar – mini gazdaság – kilátó – kápolna – asztali tenisz – sétakocsikázás – lovaglás – regéci vár 2 km-re, mely 3 turista útvonal találkozó helye – túrázási lehetőség – májustól: szolárium, szauna, konditerem, presszó

R

FALUSI VENDÉGFOGADÓ:

Béres László

3893 Mogyoróska, Rákóczi u. 11.

Tel.: 46/386–954

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	8 fő α 2 db 2 ágyas pótágyazható nappaliban + 2 fő apartman jelleggel is üzemeltethető 85 m ² 6 helyiség	4 közös fürdőszoba 4 felszerelt konyha 4 TV 4 Telefon 4 Videó 4 Hifi 4 Műholdas adás 4 Beépített szekrény 4 Rádió 4 Közös nappali és étkező	100 m-re működik egész nap nyitva tartó étterem.	<ul style="list-style-type: none"> – erdei túrák – 50 m-re lovaglási, sétakocsikázási lehetőség – 1 km-re műemlék jellegű vár – Az épülethez fenyővel szegélyezett parkosított udvar, ill. ápolt kert tartozik. – szalonnasütő és bográcsozó hely az udvaron

5. Regéc

☞ **FALUSI VENDÉGFOGADÓ:** Márkus Sándorné

3893 Regéc, Fő u. 17.

Tel.: 46/387-374

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	8 fő α 1 db 2 ágyas α 1 db 3 ágyas	4 közös fürdőszoba 4 a társalgóban közös TV	Mogyoróskán a Napkelte Vendégházban működik étterem. étkezési, főzési lehetőség	— szabadtéri főzési lehetőség — regéci várrom megtekintése — Kék túra útvonalon kirándulási lehetőség

A2 "Arany" útvonalon lévő településeken található szálláshelyek

1. Telkibánya

☞ **ARANYGOMBOS FOGADÓ:** Hernádvölgyi Bt.
3896 Telkibánya, Múzeum u.3.
Tel./fax: 46/386–585

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	43 fő α 4 db 2 ágyas α 2 db 3 ágyas α 4 db 4 ágyas α 1 db 5 ágyas α 2 szoba konyhával 4 ágyal	Minden szobában: 4 WC 4 Zuhanyzó Vannak: 4 TV-vel 4 Telefonnal felszerelt szobák is 2 szoba: 4 Minibárral	Étterem működik 120 férőhellyel.	– müemlékekben gazdag környezet, ezek megtekintése – túrázás – kerékpárkölcsonzés – szabadtéri sütés, fűzés

☞ **ARANYBÁNYA VENDÉGHÁZ:** Diamond 2000 Bt. Füzérkomlós 3896
Telkibánya, Dózsa Gy. u. 2a/2b.

Tel.: 47/340–036

Fax: 46/388–526

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	24 fő α 3 db 2 ágyas pótágyazható α 4 db 3 ágyas	4 apartman szobák 4 kert filagóriával ellátott 4 szalonnasütési, bográcsozási lehetőség	Étteremmel rendelkezik.	– Abaúj és Zemplén történelmi és kulturális értékeinek megtekintése – a nagy kert sportolásra alkalmas – szabadtéri főzés – parkoló – teniszpálya

☞ **HOTEL GOLD:** DBH Hungary Kft.
3896 Telkibánya, Szabadság u.
Tel.: 46/388–506, 388–524, 388–525
Fax: 46/388–526

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	50 fő α 12 db 2 ágyas α 6 db 2 ágyas + pótágyazható	4 telefon 4 minibár 4 TV 14 szobához: 4 Erkély	100 férőhelyes étterem működik a hotelban.	— — szauna — műemlék látogatás — gyalogtúrák — kerékpárkölcsonzés — sporteszközök bérlése — tenisz — kékedi strand — horgászat — szabadtéri főzési lehetőség

☞ **GYERMEK ÉS IFJUSÁGI TÁBOR:** Községi Önkormányzat
3896 Telkibánya
Tel.: 46/388–507
Fax:46/388–502

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	150 fő α 2 db 2 ágyas α 4 db 4 ágyas α 6 db 6 ágyas α 8 db 8 ágyas α 3 db 10 ágyas	4 közös fürdőszoba 4 TV 4 Telefon 4 Emeletes ágyak 2db pléddel + 1 db párnával és ágynemű	80 férőhelyes étterem. Emellett főzési lehetőség, illetve önellátás.	— természetjárás — ásványgyűjtés — műemlék látogatás — kerékpározás — szabadtéri sportok (kosárlabda, röplabda pálya) — medence

☞ **VERÉB – LAK:** Veréb Andrásné
3896 Telkibánya, Múzeum u. 10.
Tel.: 46/388–463

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Időszakos: 06.15.– 09.30.	10 fő	A 3 ágyas szobához: 4 közös	10 férőhelyes étterem működik	— Tágas parkosított

	α 2 db 3 ágyas α 1 db 4 ágyas	fürdőszoba. Egy helyiségben: 4 TV 4 Telefon 4 ágyas szobához: 4 Közös zuhanyzó mosdóval 4 Külön bejárattú WC 4 TV 4 Közös konyha	az Aranygombos Fogadóban. Napi egyszeri étkezés elkészítése igény szerint.	kertben hely kiépítve szabadtéri főzéshez, szalonasütéshez. – 30 m-re ipartörténeti múzeum – 400 m-re "kopjafás" temető – túrázás a környező hegyekbe
--	----------------------------------	--	---	--

↗ **FALUSI VENDÉGHÁZ:** Dr. Vaktor Lászlóné
 3896 Telkibánya, Nagy u. 69.
 Tel.: 46/388–530

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	4 + 2 fő α 2 db 2 ágyas + pótágyazható	4 zuhanyzó + fürdőszoba 4 telefon 4 fax 4 főzési lehetőség (konyha) 4 riasztóval felszerelt épület	Étkezés megoldása biztosított a község vendéglőiben.	– természetjárás – műemlék látogatás – gyalogtúrák – szabadtéri főzési lehetőség – Kék-túra útvonalán kirándulás

↗ **IFJUSÁGI TÁBOR (II.):** Községi Önkormányzat
 3896 Telkibánya, Hegyi u. 17.
 Tel.: 46/388–507
 Fax: 46/388–502

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	67 fő α 15 szoba 4–6 helyivel	4 közös fürdőszoba 4 telefon 4 étkezési lehetőség 4 emeletes ágyas berendezés 4 2 db pléddel + 1 db párna és ágynemű	Étterem az épületben működik.	– természetjárás – ásványgyűjtés – műemlék látogatás – szabad főzési lehetőség – Kék-túra útvonalán kirándulási lehetőség – tiszta levegő – nyugodt környezet

B0 "Csereháti" útvonalon lévő településeken található szálláshelyek

1. Encs

KUREK PANZIÓ:

Kurek István

3860 Encs, Deák F. u. 2.

Tel.: 46/386–120, 386–657

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	38 fő α 12 db 2 ágyas α 1 db 5 ágyas α 1 db 9 ágyas	Hideg–meleg vizes zuhanyzós szobák.	A panzióban étterem, söröző, borozó üzemel.	– Uszoda – szauna – tekepálya – kirándulási lehetőség

2. Forró

HOLDFÉNY PANZIÓ: Polyefkó László

3849 Forró, Fő u.195.

Tel.: 46/386–444

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	70 fő α 2–3 ágyas szobákban	4 Fürdőhelyiséggel ellátott szobák 4 Igény szerint lakosztály és apartman jellegű szobák is kivehetők.	60 férőhelyes étterem ételkülönlegességekkel is.	– 1000 férőhelyes Lion Disco – 50 fős kényelemes Neoplan típusú autóbusz

3. Felsőgagy:

☞ **"KASTÉLY" VENDÉGHÁZ:** Kocsán Lajos

3837 Felsőgagy, Arany J. u. 12.

Tel.: 46/361-064, 442-210

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	α 2 db 2 ágyas fürdőszobás α 4 db 1, ill. 2 ágyas fürdőszobával α + kemping a parkban	4 2 ágyas szobában fürdőszoba 4 nagyméretű nappali 4 étkezési, főzési lehetőség 4 összkomfortos ellátás	Félpanziós kiszolgálás, vagy főzési lehetőség.	<ul style="list-style-type: none"> – kirándulási lehetőség – gyalogtúrák: Szanticska, Csereháti Tájvédelmi Körzet – kerékpártúrák: Rakacai-tó, Hernád-folyó, történelmi emlékek – autós csillagtúrák: Zempléni-hegység, Aggteleki Világörökség, Cserehát templomai – túrakocsikázás – lovaglás

4. Szemere:

VADÁSZKASTÉLY VENDÉGSZÁLLÓ:

New - Comfort Weekend Kft.

3866 Szemere, Ady E. u. 4.

Tel./fax: 46/343-848

Nyitva tartás	Összes férőhely	Szobák, szálláshely felszereltsége	Vendégek étkeztetése	Programlehetőségek
Egész évben nyitva	α 18 fő α 7 db szoba (1-4 ágyas)	Közös fürdőszoba, szauna	Reggeli biztosítása.	<ul style="list-style-type: none"> – Vadászat – Túrázás – autós túrák (Zemplén, Aggtelek, Szlovákia)

9. Egyes települések közötti távolságok

A0 "Hosszú" útvonalon lévő települések közti távolságok

	Abaúj- alpár	Boldog- kőújfalu	Boldog- kővára	Vizsoly	Vilmány	Gönc- ruszka	Gönc	Zsujta	Abaúj- vár	Kéked
Abaúj- alpár	X	2,0	5,1	10,2	12,7	16,8	22,1	26,6	30,5	34,1
Boldog- kőújfalu		X	3,0	8,1	10,6	14,7	20,0	24,5	28,4	32,0
Boldog- kővára			X	5,1	7,6	11,7	17,0	21,5	25,4	29,0
Vizsoly				X	2,5	6,6	11,9	16,4	20,3	23,9
Vilmány					X	4,1	9,4	13,9	17,8	21,4
Gönc- ruszka						X	5,3	9,8	13,7	17,3
Gönc							X	5,9	9,8	13,4
Zsujta								X	3,9	7,5
Abaújvár									X	3,6
Kéked										X

A1 "Rövid" útvonalon lévő települések közti távolságok

	Korlát	Hejce	Fony	Mogyoróska	Regéc
Korlát	X	12,9	2,7	6,3	7,6
Hejce		X	10,2	13,8	15,1
Fony			X	3,6	4,9
Mogyoróska				X	2,8
Regéc					X

A2 "Arany" útvonalon lévő települések közti távolság

	Gönc	Telkibánya
Gönc	X	9,5
Telkibánya		X

B0 "Csereháti" útvonalon lévő települések közti távolságok*

	Abaúj-kér	Encs-Gibárt	Encs	Forró	Fancsal	Baktakék	Alsógagy	Felsőagy	Krasznokvajda	Büttös	Szeme-re	Fulókércs	Szalaszend	Méra	Encs
Abaúj-kér	X	3,2	6,0	10,2	14,2	17,2	22,3	24,5	31,4	32,5	48,4	50,7	57,9	61,7	64,9
Encs-Gibárt		X	2,8	7,0	11,0	14,0	19,1	21,3	28,2	29,3	45,2	47,5	54,7	58,5	61,7
Encs			X	4,2	8,2	11,2	16,3	18,5	25,4	26,5	42,5	44,8	52,0	55,8	59,0
Forró				X	4,0	7,0	12,1	14,3	21,2	22,3	38,2	40,5	47,7	51,5	54,7
Fancsal					X	3,0	8,1	10,3	17,2	18,3	34,2	36,5	43,7	47,5	50,7
Baktakék						X	5,1	7,3	14,2	15,3	31,2	33,5	40,7	44,5	47,7
Alsógagy							X	2,2	9,1	10,2	26,1	28,4	35,6	39,4	42,6
Felsőagy								X	6,9	8,0	23,9	26,2	33,4	37,2	40,4
Krasznokvajda									X	3,3	19,2	21,5	28,7	32,5	35,7
Büttös										X	15,9	18,2	25,4	29,2	32,4
Szeme-re											X	2,3	9,5	13,3	16,5
Fulókércs												X	7,2	11,0	14,2
Szalaszend													X	3,8	7,0
Méra														X	3,2
Encs															X

* az útvonal távolságok a megadott irányban megtett távolságot jelenti km-ben!

B1 "Szikszói" útvonalon lévő települések közti távolságok

	Beret	Detek
Beret	X	2,3
Detek		X

B2 "Rakacai" útvonalon lévő települések közti távolságok

	Krasznokvajda	Szászfa
Krasznokvajda	X	2,1
Szászfa		X

B3 "Kegyetlen" útvonalon lévő települések közti távolságok

	Pusztaradvány	Hernádvécse	Garadna	Novajdrány	Vizsoly
Pusztaradvány	X	3,4	5,9	11,6	12,6
Hernádvécse		X	2,5	13,0	9,2
Garadna			X	10,5	6,7
Novajdrány				X	11,6
Vizsoly					X

10. Záró gondolatok

Az egyedi és minőségi szolgáltatást nyújtó turisztikai termékek létrehozásában érdekeltek kissé vonakodva veszik tudomásul a turizmus ezen ágának egyre növekvő, de jelenleg kétségtelenül kevésbé fizetőképes, főleg hazai táborának az igényeit. Ez abból adódhat, hogy e turisztikai termék fejlesztéséhez - rövidtávon nem látványos bevételt hozva - költséges infrastrukturális fejlesztés szükséges, amelyek létrehozása sok problémával jár.

További nehézségeket okozhat az oktatás, a kutatás és a tájékoztatás területén tapasztalható - többi turisztikai termékekhez képest - viszonylagos elmaradás. Ahhoz, hogy a lemaradást behozzuk, sok munka szükséges, az ehhez szükséges szakember gárda pedig nem áll rendelkezésre, illetve problémát jelent a tárcák közötti összehangolt tevékenységek hiánya.

Ugyanakkor óriási a nyomás az igények oldaláról, a fizetőképesebb aktív turisták szívesebben mennek külföldre, ahol magasabb színvonalú szolgáltatásokkal várják őket. Azok a fizetőképes "aktív" turisták, sportolók, akik jól érezték magukat, például egy Loire menti "zöldúton" vagy a Donauradweg német és osztrák szakaszain, részt vettek egy hegyibiciklis fesztiválon az olasz vagy a svájci Alpokban, azok a hazai terepeken sem fogják alább adni igényeiket. A minőséghez szokott vevőkör elvárja a hazai szolgáltatóktól, hogy megfelelő kínálattal várják őket

Felhasznált irodalom:

- Az Abaúji Területfejlesztési Önkormányzati Szövetség belső anyagai
- Internet (www.hungarytourism.hu)
- Abaúji útikalauz
- Szálláshelyek Abaújban
- Borsod-Abaúj-Zemplén megyei statisztikai évkönyv 1999
- Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Területfejlesztési Konceptió
- Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Felzárkóztatási Program
- Encs és Térsége Vidékfejlesztési Stratégiai Program
- Gönc és Térsége Vidékfejlesztési Stratégiai Program